

Z8/40. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 6.9.2022

15. "Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2028" a "Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2025"

Anotace

Vzhledem k tomu, že končí platnost „Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2017-2021“ (platnost prodloužena na základě usnesení Z8/27 do konce roku 2022), je tímto materiálem předkládán návrh nového dokumentu „Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2028“ a současně návrh „Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brna na období 2023-2025“. Dokumenty byly zpracovány v souladu se „Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027“. Oba dokumenty vznikly ve spolupráci s odbornou veřejností a vychází ze zkušeností z minulých let, staví na přístupu založeném na důkazech a empirických poznatcích. Cílem dokumentů je realizovat preventivní politiku na území města Brna, koordinovat nastavené priority a opatření, která ve svém důsledku přinesou snížení kriminality, eliminaci rizikových jevů, zvýšení pocitu bezpečí, a tím i zlepšení kvality života obyvatel města.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. schvaluje

- Strategii prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2028, která tvoří přílohu č. ... tohoto zápisu
- Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2025, který tvoří přílohu č. ... tohoto zápisu

Stanoviska

Rada města Brna materiál projednala na schůzi č. R8/231 dne 10.08.2022. Schváleno jednomyslně 9 členy.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

28.8.2022 v 13:30

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Radek Řeřicha

vedoucí Úseku 4. náměstka primátorky - Úsek 4.
náměstka primátorky

30.8.2022 v 11:35

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 4
Příloha k usnesení (Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2028 (1).pdf)	5 - 50
Příloha k usnesení (Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023-2025 (1).pdf)	51 - 66

Důvodová zpráva

Vzhledem k tomu, že končí platnost „Koncepce prevence kriminality ve městě Brně na léta 2017–2021“ (platnost prodloužena na základě usnesení Z8/27 do konce roku 2022), je tímto materiálem předkládán návrh nového dokumentu „Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2028“ a současně návrh „Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brna na období 2023–2025“. Dokumenty byly zpracovány v souladu se „Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027“.

Jednou z podmínek pro podávání žádostí o státní účelovou dotaci na projekty prevence kriminality je vlastní strategický dokument města. Schválením tohoto dokumentu bude mít Brno možnost čerpat finanční prostředky ze státního rozpočtu na realizaci preventivních opatření. Schválené priority, opatření a aktivity budou rovněž součástí výzvy na podávání žádostí o dotaci na projekty prevence kriminality z rozpočtu města Brna v jednotlivých letech a podle nich budou konkrétní projekty hodnoceny a navrhovány k podpoře.

Oba dokumenty vznikly ve spolupráci s odbornou veřejností a vychází ze zkušeností z minulých let, staví na přístupu založeném na důkazech a empirických poznatcích. Cílem dokumentů je realizovat preventivní politiku na území města Brna, koordinovat nastavené priority a opatření, která ve svém důsledku přinesou snížení kriminality, eliminaci rizikových jevů, zvýšení pocitu bezpečí, a tím i zlepšení kvality života obyvatel města.

Městská rada pro prevenci kriminality dne 22. 6. 2022

Hlasování – pro: 11, proti: 0, zdržel se: 0/z celkového počtu 12.

Ing. O. Pospíšil	Mgr. R. Řeřicha	plk. PhDr. D. Gáč	JUDr. J. Sladký	Mgr. P. Tichá	Mgr. L. Oprchal	Ing. J. Frolec	RNDr. J. Herman	Ing. V. Beran	Mgr. P. Šváb	Mgr. T. Řihák	Mgr. L. Štěpánková
pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	-	pro	pro	pro	pro

Komise bezpečnosti a veřejného pořádku RMB dne 1. 8. 2022

Hlasování – pro 9, proti 0, zdržel se 0 / z celkového počtu 11

JUDr. Jiří Kolář	Jan Šrůtek	Ing. Vít Beran	Lukáš Boula	Patrik Cibere	Patrik Doležal	Pavel Dvořák	Bc. Jiří Kukleta	Patrik Pávek	Jiří Zorník	JUDr. Tomáš Kratochvíl
pro	pro	pro	pro	pro	-	-	pro	pro	pro	pro

Rada města Brna dne 10.8.2022.

Schváleno jednomyslně 9 členy

JUDr. Vaňková	Mgr. Hladík	Bc. Koláčný	JUDr. Oliva	JUDr. Kernl	Róbert Čuma	Ing. Fišer	Ing. Grund	RNDr. Chvátal	Ing. Kratochvíl	Mgr. Suchý
nepřítomna	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	--



Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2028

**MAGISTRÁT MĚSTA BRNA
ODBOR SOCIÁLNÍ PÉČE
KOORDINAČNÍ CENTRUM PREVENCE**

Obsah

Úvod.....	2
1 Analytická část.....	3
1.1 Základní údaje o městě.....	3
2 Bezpečnostní analýza	5
2.1 Kriminalita na území města Brna	6
2.2 Vybrané přestupky.....	10
2.3 Sociologický výzkum „Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli Brna“	13
3 Sociodemografická analýza.....	17
3.1 Obyvatelstvo.....	17
3.2 Nezaměstnanost a dávky.....	19
3.3 Sociálně vyloučené lokality.....	20
4 Institucionální analýza	21
4.1 Oddělení Odboru sociální péče Magistrátu města Brna	21
4.2 Orgány města Brna a komise Rady města Brna pro oblast prevence kriminality	23
4.3 Instituce spolupracující v oblasti prevence kriminality	24
4.4 Oblasti spolupráce.....	26
5 Prevence kriminality	28
5.1 Systém prevence kriminality v ČR.....	29
5.2 Prevence kriminality v Brně	31
5.3 Financování prevence kriminality	32
5.4 Dokumenty související s prevencí kriminality v Brně	33
6 SWOT analýza.....	34
7 Strategická část	36
ZÁVĚR	45

Vize

Brno je otevřené, tolerantní a bezpečné město, ve kterém není nikdo ohrožen na majetku, zdraví a životě.

Úvod

Prevence kriminality má nejen v České republice, ale i v Brně dlouholetou tradici. Statutární město Brno bylo jedno z prvních měst, které se v roce 1995 zapojilo do systému prevence kriminality, schválilo první dokument (Komunální prevence kriminality), zřídilo Městskou radu pro prevenci kriminality a Koordinační centrum prevence. Od tohoto roku se postupně rozšiřuje síť spolupracujících organizací, rozvíjí se přístupy a postupy při řešení kriminality a rizikových jevů a daří se získávat finanční prostředky na realizaci programů a projektů, z nichž některé byly oceněny na celostátní i mezinárodní úrovni.

Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2028 (dále jen Strategie) vznikla ve spolupráci s odbornou veřejností, která se k obsahu dokumentu vyjádřila na setkání, poté probíhaly individuální konzultace k jednotlivým prioritám a opatřením. Vychází ze zkušeností z minulých let, staví na přístupu založeném na důkazech a empirických poznatcích. Okrajově se věnuje oblastem, které sice s prevencí kriminality souvisí, ale jsou upraveny v samostatných dokumentech města. Obsahem Strategie, jejíž platnost je šest let (2023–2028), je analytická část a část strategická, v níž jsou popsány priority a opatření. V navazujících dvou akčních plánech na léta 2023–2025 a 2026–2028 budou přiřazeny dílčí aktivity pro tříletá období. Dokument byl rovněž vytvořen v souladu s Metodikou pro tvorbu strategických dokumentů prevence kriminality a víceletých bezpečnostních analýz, kterou vydal Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

Cílem tohoto dokumentu je realizovat preventivní politiku na území města Brna, koordinovat nastavené priority a opatření, která ve svém důsledku přinesou snížení kriminality, eliminaci rizikových jevů, zvýšení pocitu bezpečí, a tím i zlepšení kvality života obyvatel města.

1 Analytická část

1.1 Základní údaje o městě

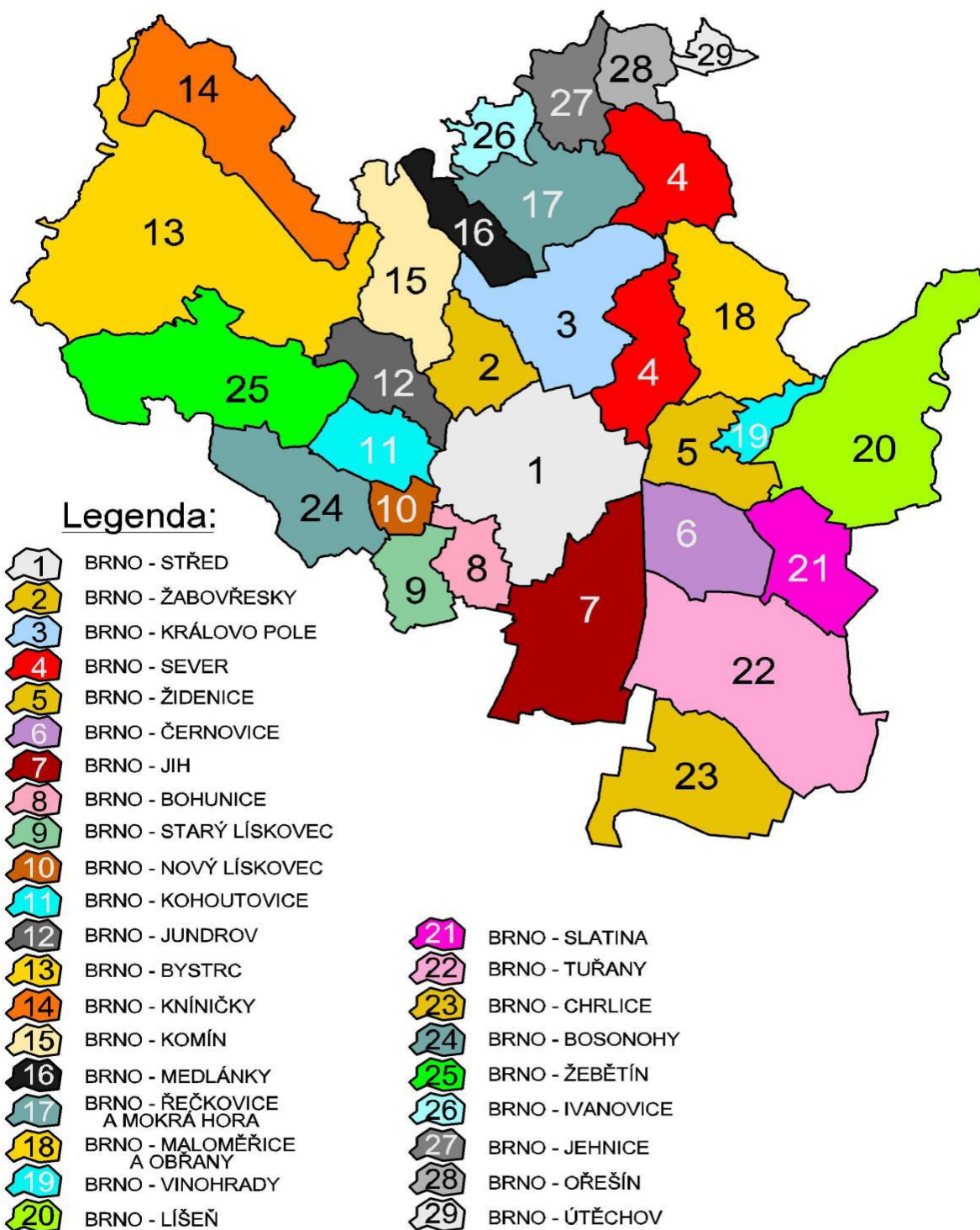
Statutární město Brno je počtem obyvatel (k 1. 1. 2022 to bylo 379 466 osob) i rozlohou druhé největší město v České republice. Leží na soutoku řek Svatky a Svitavy v Jihomoravském kraji, jeho rozloha je 230,18 km². Stalo se centrem soudní moci (Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud i Nejvyšší státní zastupitelství), dále se zde nachází Kancelář veřejného ochránce práv, sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Státní zemědělské a potravinářské inspekce. S 29 fakultami deseti univerzit a dalších vysokých škol patří město také k významným střediskům vysokého školství.

Brno je významným regionálním ekonomickým, ale i kulturním a sportovním centrem, které nabízí řadu pracovních příležitostí také mimobrněnským obyvatelům. Integrovaný dopravní systém umožňuje propojení celého kraje. Město je důležitým dopravním uzlem pro mezinárodní, regionální i místní dopravu.

Co se týká sociálního zázemí, může se město spolehnout na podporu širokého spektra nevládních neziskových organizací (tj. spolků, ústavů, nadačních fondů, nadací a obecně prospěšných společností). Také v oblasti prevence kriminality funguje již řadu let síť spolupracujících organizací a institucí. Na území města působí 8 revírů Městské policie Brno a 8 obvodních oddělení Městského ředitelství policie Brno.

Kvalita života brněnských obyvatel úzce souvisí s bezpečným prostředím, v němž žijí a pracují. Proto je důležité se věnovat prevenci, která může přispět ke snížení kriminality a zvýšení pocitu bezpečí.

Statutární město Brno je rozděleno na 29 městských částí



2 Bezpečnostní analýza

Městské ředitelství policie Brno i Městská policie Brno vydávají pro potřeby Koordinačního centra prevence a pro Zastupitelstvo města Brna čtvrtletní a celoroční Zprávu o bezpečnostní situaci na území města Brna a Zprávu o činnosti Městské policie Brno. Analýza byla zpracována také na základě vyžádaných dat vztahujících se ke kriminalitě a přestupkům a rovněž na základě dlouhodobých poznatků a zkušeností.

Pro potřeby tohoto materiálu byly zpracovány srovnávací analýzy z oblasti kriminality a data o vybraných přestupcích za léta 2017–2021.

Rizikové faktory

- Statutární město Brno se svým počtem 379 466 obyvatel (zdroj ČSÚ, stav k 1. 1. 2022) patří na druhé místo v ČR a první místo v Jihomoravském kraji.
- Tvoří významný dopravní uzel v mezinárodní i regionální dopravě, má městskou hromadnou dopravu, kde hrozí vysoké riziko kapesních krádeží.
- Je kulturní, sportovní, ekonomické a společenské centrum, město veletrhů a vysokých škol. S tím je spojená velká fluktuace osob (zaměstnání, školy, návštěvy akcí) a vysoká anonymita.
- V Brně je řada velkých nákupních center, kde dochází ke krádežím vozidel, vloupání do vozidel, krádežím v obchodech i mimo ně.
- Pobývají zde osoby bez domova, které užívají návykové látky, zejména alkohol.
- V Brně působí mnoho nočních zábavních podniků či klubů, s nimiž je spojena konzumace alkoholu a dalších návykových látek, včetně jejich distribuce, nabídka sexuálních služeb apod.
- Existence sociálně vyloučených lokalit, nezaměstnanost, lichva, koncentrace osob s nízkým vzděláním, osoby zadlužené nebo ohrožené exekucí patří rovněž mezi rizikové faktory.
- Klesající vliv rodiny a školy na výchovu dětí a mládeže, nárůst kriminality dětí a mládeže, nárůst agresivity, rizika v důsledku trávení volného času v kyberprostoru.

Mapy rizikovosti

Odbor prevence kriminality MV ČR každoročně zpracovává údaje o rizikovosti ze statistických podkladů o kriminalitě, nezaměstnanosti a vyplacených dávkách závislých na výši příjmu a z výsledků jsou zpracovány názorné mapy. Pro srovnání: nejvyšší hodnotu 2 132 mělo v roce 2021 město Karviná.

Brno má za poslední tři roky tyto hodnoty:

2019	2020	2021
1249,52	1290,69	1209

Zdroj: MV ČR, Mapy rizikovosti

2.1 Kriminalita na území města Brna

Celková kriminalita

- V letech 2017–2021 docházelo k postupnému mírnému snižování celkového počtu trestných činů. V následujícím grafu jsou uvedena data, která uvádí celkovou kriminalitu (přečiny a zločiny), kriminalitu násilnou, mravnostní a majetkovou za období 5 let. Do ostatní kriminality patří kriminalita hospodářská, drogová, kyberkriminalita, trestné činy v dopravě apod.
- K poklesu došlo v tomto období u násilné kriminality (z 544 případů na 490), výjimkou byl rok 2019, kdy byl naopak zaznamenán nárůst na 618 případů.
- Stoupající trend je patrný u kriminality mravnostní. V roce 2017 šlo o 79 trestných činů, o pět let později to bylo již 133.
- Nejvyšší počet trestných činů bývá zpravidla majetkových. I zde však dochází k mírnému poklesu (z 6 590 případů na 5 358).



Zdroj: statistiky ESSK

Násilná kriminalita

- Ze statistických údajů je patrný mírný pokles u celkového počtu případů násilné kriminality (z 544 na 490 případů). Ke zvýšení na 618 případů však došlo v roce 2019.
- Počet loupeží v uvedených letech kolísá. Nejvíce loupeží bylo evidováno v roce 2019 (celkem 132), nejméně v roce 2020 (celkem 97), v roce 2021 došlo ke zvýšení na 125.
- Kolísavý trend je patrný i u případů úmyslného ublížení na zdraví. V roce 2017 to bylo 167, nejvyšší počet je zaznamenán v roce 2019 (celkem 205), nejméně to bylo v roce 2021 (celkem 146).
- U nebezpečného vyhrožování byl počet případů na počátku a na konci sledovaného období téměř totožný (v roce 2017 to bylo 45, v roce 2021 celkem 46 případů). K nárůstu došlo v roce 2019 (celkem 63 případů).
- Případy vydírání se pohybovaly v rozmezí 40–45, nejméně to bylo v roce 2021 (celkem 30).

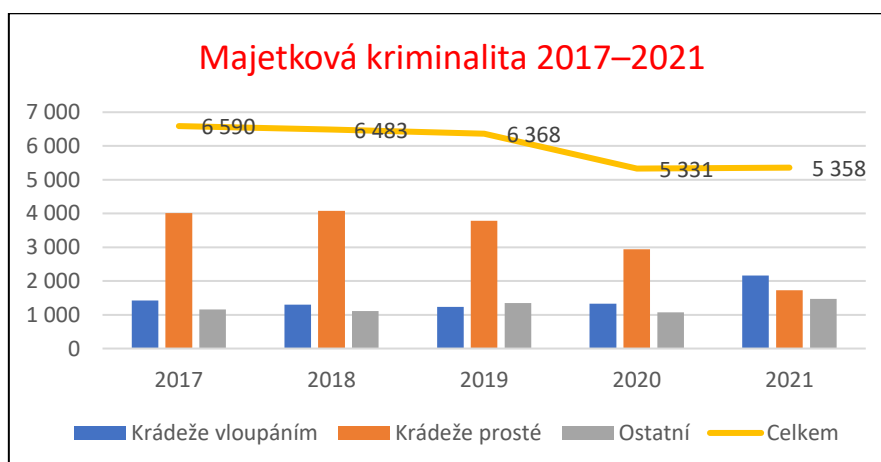
- Kolísavý trend je rovněž u porušování osobní svobody, v roce 2017 to bylo 97 případů, nejvyššího počtu dosáhly v roce 2019 (99 případů), nejméně jich bylo v roce 2021 (celkem 77 případů).



Zdroj: statistiky ESSK

Majetková kriminalita

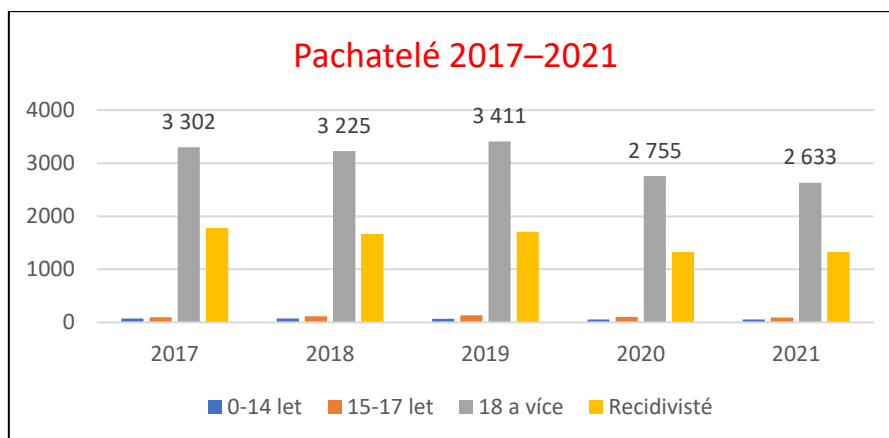
- U celkové majetkové kriminality došlo k mírnému poklesu (v roce 2017 to bylo 6 590 případů, v roce 2021 již jen 5 358).
- Zvýšení počtu lze sledovat u krádeží vloupáním. Na počátku sledovaného období to bylo 1 421 případů, na konci došlo k navýšení o 738 případů (celkem 2 159).
- U krádeží prostých je naopak klesající trend. V roce 2017 došlo ke 4 013 případům, v roce 2021 to bylo 1 727, tedy o 2 286 méně.
- Pokles v letech 2020 a 2021 lze zdůvodnit tím, že v souvislosti s onemocněním covid-19 byl omezen pohyb osob, nekonaly se velké kulturní či sportovní akce, někteří lidé pracovali doma, nevyužívali městskou hromadnou dopravu apod.



Zdroj: statistiky ESSK

Pachatelé

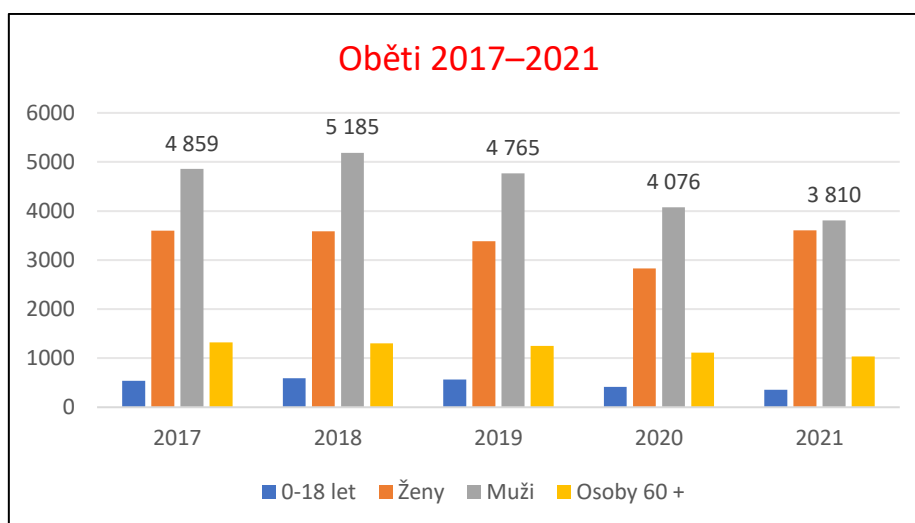
- V následujícím grafu jsou zachyceny tři věkové kategorie pachatelů a také počet recidivistů.
- U věkové kategorie do 14 let se počet pachatelů snížil (v roce 2017 šlo o 71 pachatelů, v roce 2021 již jen o 54 pachatelů), pokles je o 24 %. Stejně tomu bylo i u věkové kategorie 15–17 let (snížení o 9 %), i když v roce 2019 došlo naopak ke zvýšení (o 33 %). U věkové kategorie 18 a více let došlo ke snížení z 3 302 (rok 2017) na 2 633 osob (rok 2021), tedy o 20 %.
- Samostatně sledovanou skupinou jsou recidivisté. I zde je možno vidět postupný pokles (z počtu 1 780 v roce 2017 na 1 326 v roce 2021, tedy o 25 %).



Zdroj: statistiky ESSK

Oběti

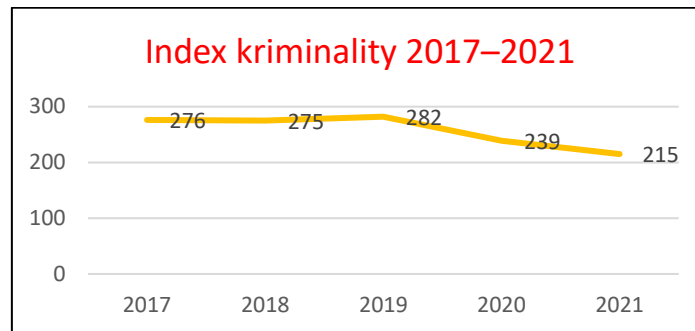
- Také počet obětí ve věku do 18 let ve sledovaném období poklesl. V roce 2017 to bylo celkem 540 osob, v roce 2021 celkem 355 osob.
- Pokles je rovněž vidět u kategorie ženy, kdy v roce 2017 šlo o 3 596 obětí a v roce 2020 šlo o 2 831 obětí, nicméně v roce 2021 došlo naopak ke zvýšení počtu obětí na 3 603.
- U mužů je také pokles mezi rokem 2017 a 2021, a to o 1 049.
- Stejně je tomu i u seniorů ve věku 60+. Pokles byl o 286.



Zdroj: IS ETŘ

Index kriminality

- Index kriminality vyjadřuje intenzitu kriminality na určitém území. Jde o počet evidovaných trestných činů na 10 000 obyvatel.
- Ve sledovaných letech (2017–2021) má postupně klesající tendenci, i když v roce 2019 došlo k jeho mírnému navýšení.



2.2 Vybrané přestupky

- Ve sledovaném období je zaznamenáno zvýšení počtu přestupků proti občanskému soužití (o 71 %), proti majetku (o 9 %) a na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (o 8 %).
- Pokles je mírný u přestupků proti veřejnému pořádku (o 10 %) a proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě (o 52 %). Tento významný pokles lze zřejmě přisuzovat tomu, že v roce 2020 a 2021 platila řada omezení v souvislosti s pandemií covid-19.

Rok	Proti veřejnému pořádku	Proti občanskému soužití	Proti majetku	Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	Proti pořádku ve státní správě a proti pořádku v územní samosprávě
2017	1 529	1 691	6 363	1 115	3 508
2018	1 823	3 018	6 395	1 454	3 986
2019	1 828	2 936	6 143	2 123	3 557
2020	1 728	2 817	5 788	1 642	2 150
2021	1 370	2 889	6 910	1 202	1 672

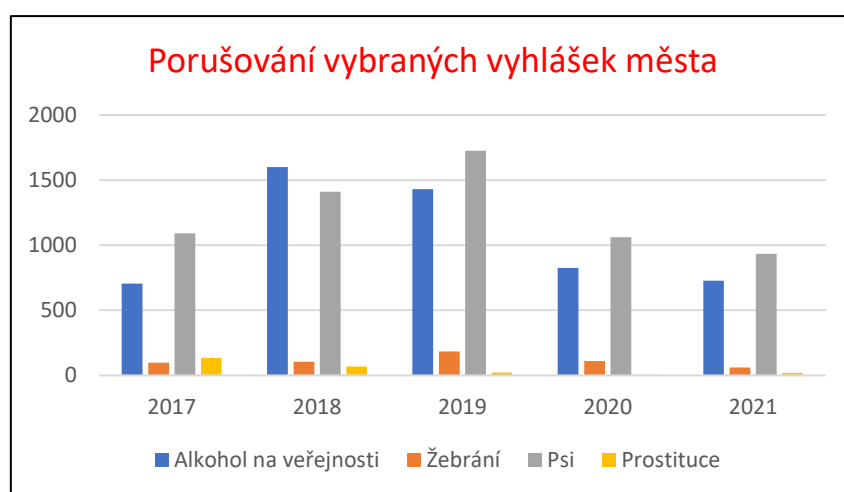
Zdroj: IS ETŘ + MP Brno



Přestupky v souvislosti s porušením vyhlášek města Brna

- U všech vybraných typů přestupků došlo k mírnému poklesu při srovnání let 2017–2021. Během období je však patrné zvýšení v některých letech.

Rozdělení podle typu přestupku	2017	2018	2019	2020	2021
Alkohol na veřejnosti	704	1 600	1 431	826	727
Žebrání	97	105	184	109	61
Psi	1 091	1 411	1 727	1 062	934
Prostituce	134	68	22	4	20



Vyhlášky města Brna, které se vztahují k bezpečnosti a narušování veřejného pořádku

Obecně závazná vyhláška č. 5/2014, k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku při nabízení, poskytování a využívání sexuálních služeb na veřejných prostranstvích

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 9/2017, o pravidlech pro pohyb psů, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 6/2010, k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, kterou se vymezují veřejná prostranství, na nichž se zakazuje žebření, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška č. 20/2020, o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 12/2017, o regulaci provozu hazardních her

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 29/2020, o regulaci používání zábavní pyrotechniky, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška č. 7/2022, kterou se mění a doplňuje obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 11/2017, o nočním klidu, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 12/2011, o regulaci veřejné produkce hudby v pohostinských zařízeních a restauračních zahrádkách, za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, ve znění pozdějších vyhlášek

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 20/2009, o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, k zajištění veřejného pořádku, ve znění pozdějších vyhlášek

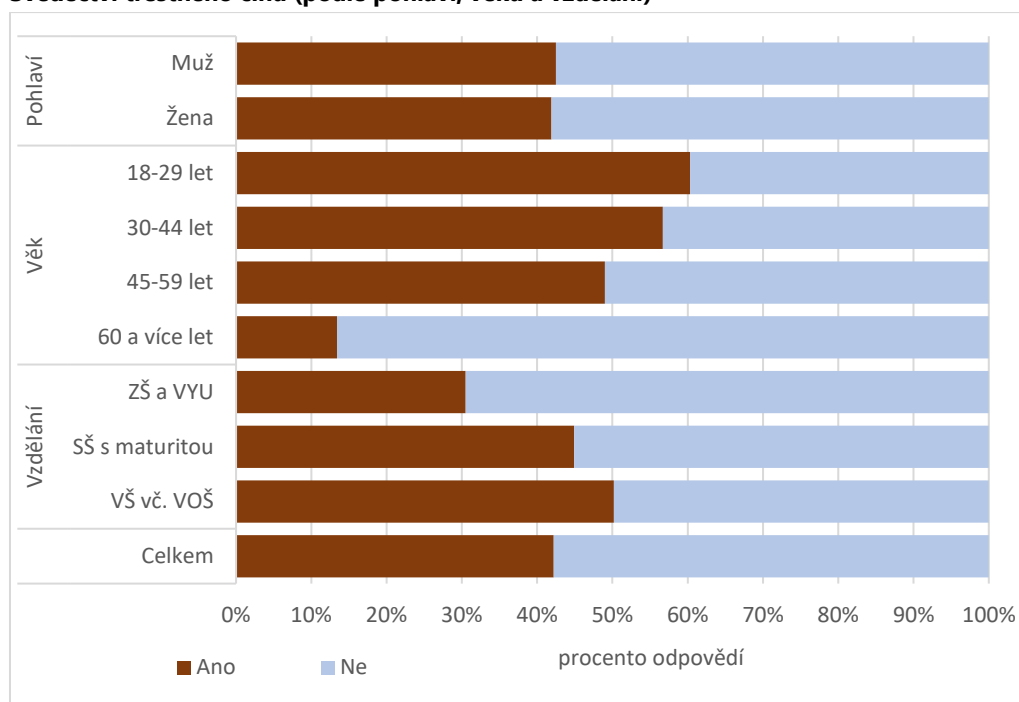
2.3 Sociologický výzkum „Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli Brna“

V roce 2022 byl realizován výzkum „Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli Brna“, kterého se zúčastnilo 760 respondentů starších 18 let žijících na území města Brna. Sběr dat proběhl téměř ve všech městských částech kombinací metody osobního dotazování a on-line dotazníku.

Shrnutí výsledků výzkumu¹

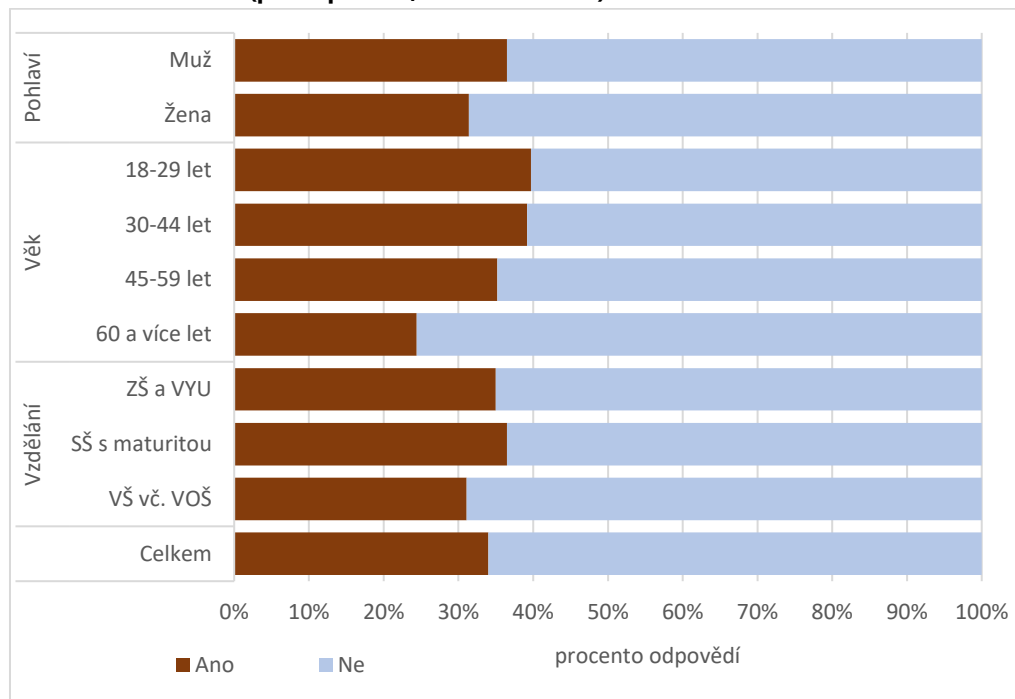
Respondenti výzkumu mají poměrně častou zkušenost s trestnou činností v roli svědků i obětí. Celkově 42 % respondentů udalo, že se oni sami, nebo jejich blízcí stali svědky trestného činu nebo pokusu o něj. Výrazně nižší podíl je mezi seniory (jen 13 %). Dále celá třetina respondentů uvedla, že se oni samotní nebo jejich blízcí stali v posledních dvou letech oběťmi trestného činu. Patrný je opět pokles této zkušenosti s věkem.

Svědectví trestného činu (podle pohlaví, věku a vzdělání)



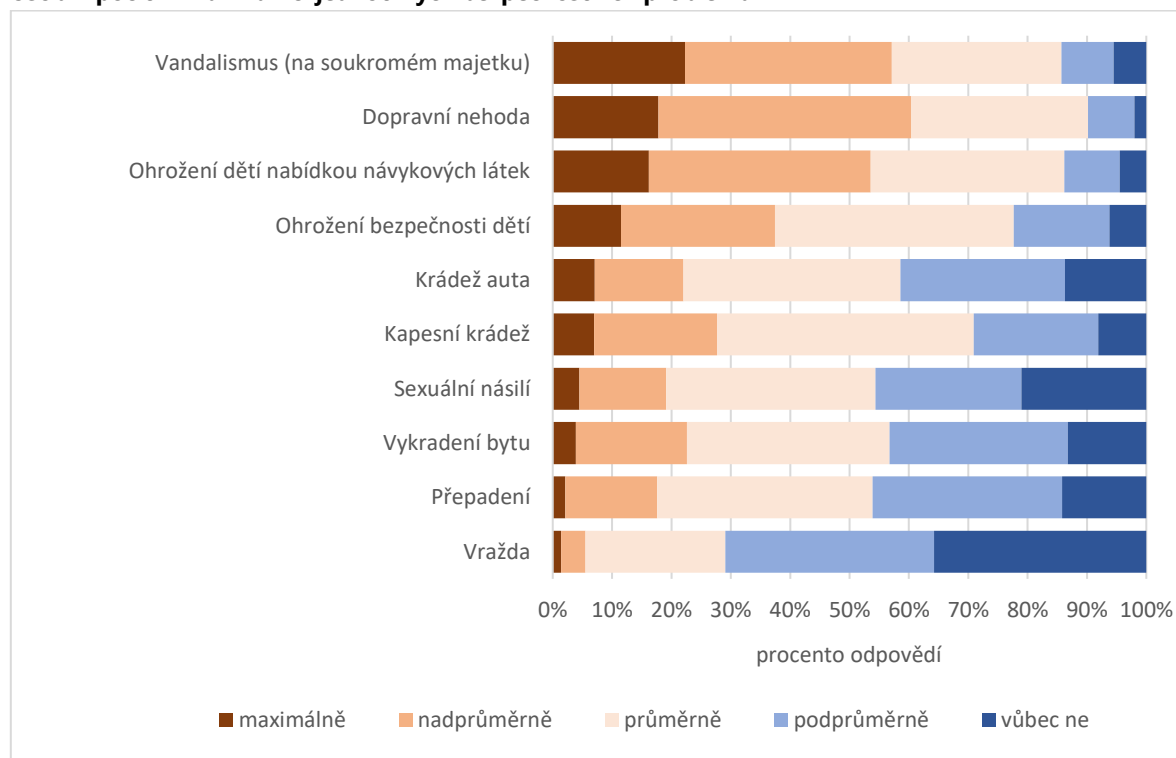
¹ Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli Brna – výzkumná zpráva 2022, FSS MU Brno

Oběti trestného činu (podle pohlaví, věku a vzdělání)



Pokud jde o subjektivní vnímání rizika, lze říci, že celkově se respondenti výzkumu nejvíce obávají vandalismu, dopravních nehod a ohrožení dětí nabídkou návykových látek (např. alkoholem, drogami). Vandalismu na soukromém majetku se celých 22 % obává maximálně a dalších 35 % nadprůměrně. Krádež auta, kapesní krádeže, sexuální násilí, vykradení bytu a přepadení patří mezi typy kriminality, které v respondentech příliš velké obavy nevzbuzují. Vražda je pak zločinem, kterého se více než třetina respondentů neobává vůbec (ve smyslu rizika, které pocítují jako reálné).

Osobní pocit rizika v rámci jednotlivých bezpečnostních problémů



Srovnání bezpečí a kriminality s jinými městy, stejně tak vývoj v čase, hodnotí necelá polovina dotázaných neutrálně – tedy že je a zůstává srovnatelný s jinými městy i v čase. Třetina dotázaných soudí, že Brno je na tom ve srovnání s jinými městy lépe, zatímco horší situaci zde vnímá 15 % dotázaných. Srovnání v čase je více polarizované, čtvrtina dotázaných soudí, že se situace zlepšila, 30 % naopak soudí, že se zhoršila.

V obecném hodnocení Brna jako místa pro život jsou respondenti relativně pozitivní. Nejlépe hodnocenými aspekty jsou dostupnost zdravotní péče a obecná kvalita života, relativně skeptičtější jsou dotázaní vůči čistotě veřejných prostor a rozsahu krádeží, zde již mezi 40–54 % dotázaných volí negativní body škály hodnocení. Ve srovnání s dřívějšími vlnami téhož výzkumu je patrné, že ve srovnatelných aspektech se průměrné hodnocení mezi lety 2009–2022 postupně zlepšuje.

Jako subjektivně rizikové a problematické jsou opakovaně označovány zejména vyloučené lokality (zmínky o Cejlu, Bratislavské, Francouzské, případně označení brněnský Bronx apod.), nicméně velmi často se opakuje také negativní hodnocení hlavního nádraží a jeho okolí s OD Tesco a podchodem. Největší obavy vyvolávají osoby pod vlivem návykových látek, osoby z vyloučených lokalit a zloději – tedy vnímání rizika z hlediska prostoru a sociálních skupin je propojeno.

Osobní pocit ohrožení některou z uvedených skupin



S prací policie v Brně a její péčí o bezpečnost občanů jsou respondenti převážně spokojeni – variantu velmi nebo spíše spokojen(a) volí 59 % dotázaných. Spokojenost s policií mírně roste s věkem dotázaných. U dotázaných ze středu města pozorujeme mírně vyšší polarizaci názorů – tedy relativně vyšší výskyt krajních hodnot spokojenosti i nespokojenosti ve srovnání s okrajovými částmi Brna. Ačkoliv práci policie hodnotí dotázaní většinou kladně, počet policistů v ulicích již vnímá nadpoloviční většina dotázaných jako nedostatečný. Tato odpověď byla častější u respondentů z centra města, přičemž centrum také nejčastěji zmiňovali v upřesňující odpovědi na otázku, kde nejvíce policisty postrádají.

Relativně nízký pocit bezpečí vede více než polovinu respondentů k vyhýbání se nebezpečným místům ve městě. Značně vysoký je také podíl těch, kteří se sami ve večerních hodinách nezdržují venku (40 %).

Veřejnost vítá preventivní programy. Nejvíce ty, které jsou zaměřené na podporu obětem, ale převážně pozitivně jsou hodnoceny i ostatní typy programů.

U vnímání kamerových systémů je určitý rozpor mezi informovaností a subjektivním pocitem bezpečí v přítomnosti kamer. Přestože téměř tři čtvrtiny respondentů uvádí, že neví, jak jsou informace z kamerových systémů využívány pro bezpečnost a která prostranství jsou monitorovaná, 70 % z nich zároveň uvádí, že pocítují větší bezpečí, když je prostor monitorovaný. Celkově respondenti nemají dostatek informací o využívání kamerových systémů pro bezpečnost ve městě, zároveň však převažuje podpora rozšiřování kamerových systémů na veřejných prostranstvích. Více než polovina respondentů souhlasí s instalováním kamerových systémů v centru města, u škol a školek, na parkovištích i křižovatkách a komunikacích.

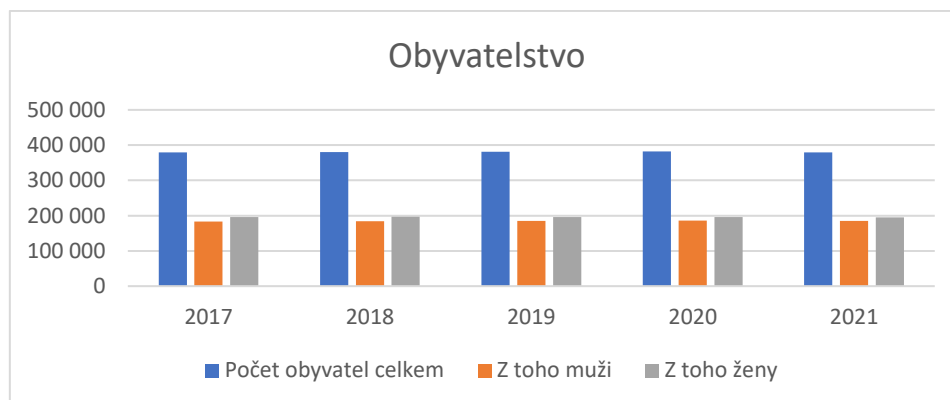
Souhrnně můžeme konstatovat, že respondenti mají s kriminalitou v Brně značné zkušenosti a pocit rizika často ovlivňuje i jejich každodenní chování. Zároveň tuto situaci nevnímají jako odlišnou od situace v jiných městech či v předchozích letech. Různé preventivní programy se těší značné podpoře, podpora převažuje i pro používání kamerových systémů na určitých typech míst.

3 Sociodemografická analýza

3.1 Obyvatelstvo

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel celkem	379 527	380 681	381 346	382 405	379 391
Z toho muži	183 300	184 048	184 925	185 967	184 713
Z toho ženy	196 227	196 633	196 421	196 438	194 678
Narození	4 650	4 763	4 662	4 521	4 413
Zemřelí	4 134	4 236	4 052	4 652	4 881
Sňatky	2 018	2 018	2 072	1 717	1 825
Rozvody	982	868	854	680	779
Přirozený přírůstek	500	513	590	-151	-468
Přistěhovalí	10 152	10 375	10 135	10 322	11 368
Vystěhovalí	9 098	9 734	10 060	9 112	9 678

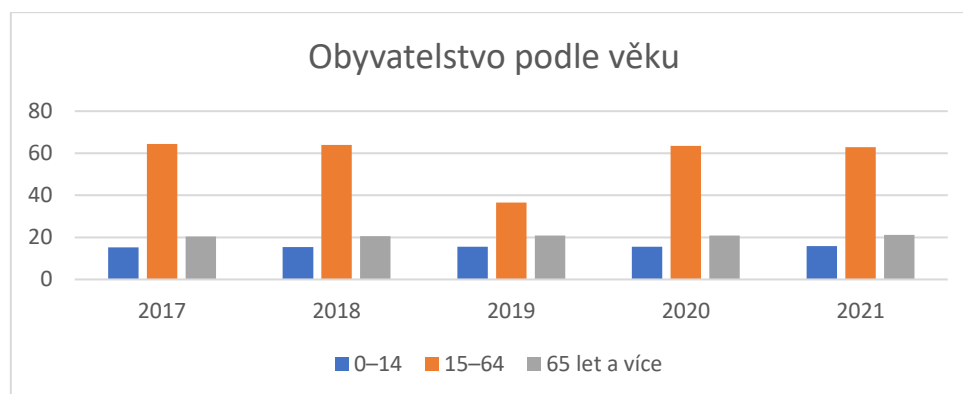
Zdroj: ČSÚ – Vybrané ukazatele na okres Brno-město



Věková struktura obyvatelstva v %

	2017	2018	2019	2020	2021
0–14	15,2	15,4	15,6	15,6	15,9
15–64	64,4	64,0	63,6	63,5	62,9
65 let a více	20,4	20,6	20,8	20,9	21,2

Zdroj: ČSÚ – Vybrané ukazatele na okres Brno-město



Cizinci na území Brna

Brno je město, v němž žijí lidé z různých zemí, etnických skupin a kultur. K datu 30. 6. 2022 jsou k dispozici tyto údaje:

Pobyt	MUŽI	ŽENY	CELKEM
Přechodně	23 384	23 510	46 894
Trvale	8 552	6 724	15 276
Celkem	31 936	30 234	62 170

Zdroj: MV ČR, Informační servis

Po vypuknutí válečného konfliktu se zvyšuje počet občanů Ukrajiny. K datu 27. 7. 2022 bylo evidováno 19 838 ukrajinských uprchlíků.

Zdroj: www.data.brno.cz

3.2 Nezaměstnanost a dávky

Situace na trhu práce v Brně

	2019	2020	2021
Zaměstnaní	235 000	232 000	*
Nezaměstnaní	10 235	13 677	12 237
Cizinci na trhu práce	47 167	50 291	55 526
Počet evidovaných volných míst	10 947	15 216	19 040
Počet uchazečů na 1 volné místo (v %)	0,93	0,90	0,64

Zdroj: Krajská pobočka ÚPČR v Brně

***Pozn.:** data vždy k 31.12., za nezaměstnanost údaj MPSV ČR, za zaměstnanost odhad z VŠPS dle ČSÚ, údaj o zaměstnanosti za rok 2021 ještě není k dispozici.

Dávky hmotné nouze (HN) a vybrané dávky státní sociální podpory (SSP) – počet dávek

Dávky NSD*	2019	2020	2021
Příspěvek na živobytí (HN)	37 675	34 575	33 995
Doplatek na bydlení (HN)	23 678	22 423	22 350
Mimořádná okamžitá pomoc (HN)	2 264	1 624	2 794
Příspěvek na bydlení (SSP)	116 727	109 582	100 511

Zdroj: Krajská pobočka ÚPČR v Brně

*NSD = nepojistné sociální dávky

3.3 Sociálně vyloučené lokality

Na území města Brna je celkem sedm sociálně vyloučených lokalit (dále jen SVL) zásadnějšího rozsahu. K těmto lokalitám je nezbytné přičíst dalších devět lokalit, kde se vyskytují osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené (komerční ubytovny, izolované domy). Problematika sociálního vyloučení čím dál více zasahuje širokou společnost a nelze ji spojovat s etnicitou. Dle výzkumu GAC 2015 se počet sociálně vyloučených osob žijících ve zkoumaných/označených lokalitách pohybuje kolem 8 000–9 000. K danému číslu je však nezbytné přičíst i další osoby, které jsou rozmístěny na zbytku území města. Specifickou oblastí je kvalifikovaný odhad osob/cizinců pocházejících z tzv. třetích zemí, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením.

Velké sociálně vyloučené lokality (označení lokalit)

- „Bronx“ Zábřovice I.
- Zábřovice II.
- Husovice
- Staré Brno
- Komárov/Trnitá
- Staňkova a Lidická
- Židenice

Velká část těchto lokalit je umístěna v centru města, což je výhodou pro jejich obyvatele (dosah mnoha institucí včetně sociálních služeb), ale jde zároveň o nastavení velmi obtížné překážky pro celkové řešení sociální situace jedince či rodiny (kultura chudoby, častější střet s rizikovým chováním, segregované školství, předsudečnost, rasistické projevy majority a další). Další sociálně vyloučené lokality jsou soustředěny do prostor komerčních ubytoven. Vzhledem k migračním procesům uvnitř těchto zařízení není možné stanovit statisticky přesnější počet obyvatel.

Počet osob (především těch dlouhodobě usazených) se v těchto ubytovnách snižuje z podobných příčin jako v jiných městech ČR. Rodiny a jedinci se stěhují do soukromých podnájmů v lokalitách či mimo ně.

Zdroj: Stručná analýza sociálního vyloučení na území města Brna

Index sociálního vyloučení

Agentura pro sociální začleňování vyvinula v rámci projektu Systémové zajištění sociálního začleňování jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje posoudit v celorepublikovém rozsahu míru zatížení sociálním vyloučením.

Jedná se o Index sociálního vyloučení, který se vztahuje ke konkrétní obci. Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením.

Brno mělo v roce 2018 hodnotu tohoto indexu 14, v letech 2019 a 2020 to bylo 13.

Zdroj: Agentura pro sociální začleňování

4 Institucionální analýza

Statutární město Brno se podílí na prevenci kriminality prostřednictvím různých organizací a institucí.

4.1 Oddělení Odboru sociální péče Magistrátu města Brna

Koordinační centrum prevence

Je součástí Odboru sociální péče a mezi jeho činnosti patří:

- Zabezpečuje Městský program prevence kriminality ve městě Brně a Program protidrogové prevence, koordinuje tyto aktivity na území města Brna.
- Posuzuje projekty zaměřené na prevenci kriminality, které město předkládá MV ČR s žádostí o schválení státní účelové dotace nebo žádostí o dotaci z rozpočtu kraje.
- Zabezpečuje úzkou a vzájemnou součinnost odborů MMB a úřadů městských částí, Městského ředitelství policie Brno, preventivně-informačních skupin Policie ČR, Městské policie Brno a nestátních neziskových organizací v oblasti prevence kriminality.
- Spolupracuje s MV ČR, Krajským úřadem Jihomoravského kraje, ostatními městy v ČR a se zahraničními partnery.
- Vytváří a průběžně aktualizuje informace v oblasti prevence kriminality pro potřeby Městské rady prevence kriminality, orgánů státní správy a samosprávy a participujících orgánů a organizací.
- Zajišťuje administrativní agendu Městské rady pro prevenci kriminality.

Pod Koordinační centrum prevence spadá i pozice protidrogového koordinátora. Jeho činností je zpracovávání podkladů pro rozhodnutí samosprávných orgánů v oblasti přidělování finančních prostředků z rozpočtu města na projekty protidrogové prevence, zajišťování veškerých činností v rámci působnosti oddělení, plynoucí z ustanovení zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, dále zajišťování protidrogové politiky města po stránce organizační i kontrolní vůči organizacím zajišťujícím protidrogovou prevenci, městským částem, Jihomoravskému kraji i institucím s celorepublikovou působností. V přenesené působnosti je odvolacím orgánem u přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi a souvisejících správních deliktů.

Oddělení koncepce a plánování služeb

Oddělení koordinuje proces plánování, financování a sítování sociálních služeb v Brně, realizuje projekty financované z fondů EU nebo se podílí na jejich přípravě. Poskytuje poradenství v sociální oblasti v Socio Info Pointu, spravuje webový portál sociální péče a zpracovává strategické dokumenty, informativní materiály a zprávy o sociální péči v Brně.

Oddělení sociální kurátoři

V souvislosti s prevencí kriminality se zabývá sociální prací i koncepční činností ve vztahu k cílové skupině osob ohrožených sociálním vyloučením. Jde o skupinu lidí, kteří žijí na hraně vyloučení ze společnosti a nemají dostatek prostředků a zdrojů, aby v ní mohli plnohodnotně žít – jedná se o lidi bez domova a přístřeší. Dále sociální kurátoři pomáhají lidem se zkušeností s uvězněním (kteří byli propuštěni z výkonu trestu či se aktuálně nacházejí ve vězení), klientům se závislostí na alkoholu či jiných

návykových látkách nebo mladým dospělým, kteří po dosažení zletilosti byli propuštěni ze zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy.

Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé

Zabezpečuje oblast prevence kriminality zejména poskytováním pobytových a ambulantních sociálních služeb mladým lidem. Azylový dům pro mládež je služba určená pro mladé lidi od 15 do 26 let, kteří nemají kde bydlet a potřebují svoji nepříznivou sociální situaci řešit. Součástí tohoto oddělení je nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Pracovníci zde poskytují pomoc při řešení osobních problémů a krizových životních situací a poradenství.

Oddělení sociálního začleňování

Spolupracuje s organizacemi a institucemi působícími v oblasti národnostních menšin, cizinců a uprchlíků v Brně, České republice i v zahraničí, zpracovává koncepční dokumenty v oblasti sociálního začleňování v Brně, koordinuje aktivity související s touto problematikou a realizuje systémové projekty v oblasti sociálního začleňování spadající do dané oblasti působnosti. Dále řeší problematiku národnostních a etnických menšin, cizinců a osob požívajících mezinárodní ochranu v Brně a podporuje integraci cizinců a osob požívajících mezinárodní ochranu do majoritní společnosti prostřednictvím poradenství, kulturní a osvětové činnosti. V rámci oddělení pracují čtyři **interkulturní pracovníci** pro 6 jazykových skupin. Problematice národnostních menšin a etnik se věnuje **poradce pro národnostní menšiny**, který je také tajemníkem Výboru pro národnostní menšiny – poradního orgánu Zastupitelstva města Brna.

Problematice romské komunity se věnuje **romský poradce**, který koordinuje plnění úkolů napomáhajících výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

Zdroj: METODICKÁ PŘÍRUČKA Doporučená pracovní náplň romských poradců, způsob její prezentace a šíření na úroveň obcí (Úřad vlády)

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Referát odborné pomoci a kontroly zajišťuje systémy pohotovostních služeb sociálně-právní ochrany dětí na území města Brna, sleduje ve spolupráci s ÚMČ nepříznivé vlivy působící na děti, zjišťuje příčiny jejich vzniku a činí opatření k omezení jejich působení a participuje na preventivní činnosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí vhodnou propagací problematiky adresovanou nezletilým občanům města. Referát náhradní rodinné péče vykonává např. agendu sociálně-právní ochrany dětí v oblasti náhradní rodinné péče (osvojení, pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručnická péče, vyjma dětí svěřených do péče jiné osoby), vyhledává děti, kterým je třeba zajistit náhradní rodinnou péči a vede evidenci těchto dětí, dále vyhledává fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli, pěstouny a pěstouny na přechodnou dobu a vede evidenci žadatelů o tyto formy náhradní rodinné péče.

4.2 Orgány města Brna a komise Rady města Brna pro oblast prevence kriminality

Městská rada pro prevenci kriminality

Městská rada pro prevenci kriminality je poradním orgánem Rady města Brna. Byla zřízena 3. 8. 1995. Její činnost je specifikována na základě Statutu MRPK. V části II je uvedeno: „Městská rada pro prevenci kriminality (dále jen MRPK) je metodickým orgánem zřízeným v souladu s usnesením Rady města Brna, jehož cílem je nerepresivními formami přispívat k eliminaci rizikových jevů, snižování motivů a příležitostí k páčání trestných činů a ke snižování rozsahu a závažnosti kriminality a obav z ní.“

V současné době je předsedou tajemník Magistrátu města Brna, místopředsedou je vedoucí úseku 4. náměstka primátorky, další členové jsou: krajský státní zástupce, člen Komise bezpečnosti a veřejného pořádku RMB, krajská koordinátorka prevence kriminality, ředitel Úřadu práce ČR – krajské pobočky Brno, ředitel Městské policie Brno, zástupce Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, vedoucí střediska Probační a mediační služby ČR, vedoucí Koordinačního centra prevence, ředitel Vazební věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno a člen ZMB.

Komise bezpečnosti a veřejného pořádku RMB

Tato komise je poradním orgánem Rady města Brna. Mimo témata související s bezpečností a veřejným pořádkem se vyjadřuje k projektům a materiálům prevence kriminality.

4.3 Instituce spolupracující v oblasti prevence kriminality

Městská policie Brno a její preventivní činnost

Městská policie Brno dlouhodobě realizuje projekty prevence kriminality. Jedná se převážně o projekty Asistenti prevence kriminality, Senior akademie, Domovnická akademie, Bezpečná adresa, Bezpečně na internetu a další. Dlouhodobá spolupráce s Preventivně-informačním oddělením zahrnuje převážně sdílení dat a součinnost v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku, včetně realizace projektů.

Zdroj: www.mpb.cz

Probační a mediační služba, středisko Brno, oddělení pro mládež

Probační a mediační služba působí v rámci trestní justice. Pracovníci oddělení pro mládež zajišťují dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, výkon uložených výchovných a trestních opatření, kterými jsou např. dohled probačního úředníka, probační a preventivní programy, společensky prospěšná činnost nebo obecně prospěšné práce. Zprostředkovávají řešení sporu mezi obviněným a poškozeným – mediaci či rodinnou skupinovou konferencí, a to vždy pod podmínkou výslovného souhlasu zúčastněných stran. Důležitou součástí práce je multidisciplinární přístup a case management. Mládeží v trestní justici se rozumí mladiství od 15 do 18 let i děti pod 15 let.

Ve městě Brně je realizován ojedinělý probační program Aristoteles pro děti ve věku 9–15 let. Pro mladé dospělé je určen program s názvem Změnit směr. V rámci obou probačních programů, jejichž realizátorem je Ratolest Brno, z. s., jde o individuální práci s klientem a skupinovou práci, snahou je i zapojení rodiny a blízkého okolí klientů do řešení problému.

Celkové počty klientů probačních programů organizace Ratolest Brno, z. s., za roky 2019–2021

Program	2019	2020	2021
Aristoteles	20	17	16
Změnit směr	27	29	24

Zdroj: PMS Brno

Základní informace o Vazební věznici a ÚPVZD Brno

Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence v Brně-Bohunicích je specifickou věznicí v rámci všech organizačních jednotek v celé Vězeňské službě ČR. Zajišťuje výkon vazby obviněných mužů, žen a mladistvých. Trest odnětí svobody vykonávají v Brně odsouzení zařazení do věznice s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení a odsouzení zařazení do věznice s ostrahou se středním stupněm zabezpečení. Od 1. 1. 2009 zde funguje ústav pro výkon zabezpečovací detence. Kromě toho je v zařízení vyčleněna kapacita pro dočasně umístěné odsouzené (nástupy do výkonu trestu odnětí svobody, eskorty k soudům apod.). V roce 1997 zahájila provoz vězeňská nemocnice s rehabilitačním, specializovaným (s interním a infekčním oddělením, jednotkou intermediální péče a oddělením následné lékařské péče) a psychiatrickým pavilonem. Celková ubytovací kapacita zařízení činí 549 míst. Z toho

pro výkon vazby je určeno 170 míst, pro výkon trestu odnětí svobody 221 míst, pro výkon zabezpečovací detence 45 míst a pro vězeňskou nemocnici 113 míst.

V průběhu výkonu vazby se mohou obvinění účastnit preventivně-výchovných, vzdělávacích, zájmových a sportovních programů. Pracovníci odborného zacházení (psychologové, pedagogové, sociální pracovníci, pedagogové volného času) vedou aktivity, které jsou zaměřeny na prevenci kriminality a rozvoj osobnosti obviněných. Z aktivit, které mohou obvinění ve Vazební věznici v Brně navštěvovat, jde například o program psychologické péče, skupinovou aktivitu a poradenství pro drogově závislé, o sociálně-právní poradenství, vzdělávání a doučování, o výtvarné kroužky, sportovní aktivity a další.

Celkové stavy vězňených osob ve Vazební věznici a ÚPVZD Brno od roku 2017 do roku 2021

	K 31. 12. 2017	K 31. 12. 2018	K 31. 12. 2019	K 31. 12. 2020	K 31. 12. 2021
Kapacita	678	688	556	549	549
Stav	549	486	535	417	446

Zdroj: Výroční zprávy Vazební věznice a ÚPVZD Brno

Zahraniční subjekty

- Evropské fórum pro bezpečnost ve městech – jde o evropskou nevládní neziskovou organizaci, která byla založena v roce 1987 a zabývá se problematikou bezpečnosti ve městech. Brno se pravidelně zapojuje do projektů a pracovních skupin.
- Eurocities – pracovníci Koordinačního centra prevence jsou členy pracovní skupiny Drogová prevence.

4.4 Oblasti spolupráce

Projekty prevence kriminality, sdílení dat, spolupráce v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku

- Městská policie Brno
- Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje

Konzultační a metodická činnost, dotační oblast

- Odbor prevence kriminality MV ČR
- Oddělení prevence a volnočasových aktivit Odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje
- Agentura pro sociální začleňování

Spolupráce, odborné publikace, výzkumy, semináře a konference

- Česká kriminologická společnost
- Česká sociologická společnost
- Institut pro kriminologii a sociální prevenci
- Fakulta sociálních studií MU

Konzultační a metodická činnost, sdílení dat, statistiky a interpretace dat

- Pedagogicko-psychologická poradna Brno
- Krajské státní zastupitelství
- Vazební věznice a ÚPVZD Brno
- Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Brně
- Probační a mediační služba Brno

Pomoc obětem trestné činnosti

- Bílý kruh bezpečí, z. s.
- Magdalenium, z. s.
- In IUSTITIA, o. p. s.
- Persefona, z. s.
- Spondea, z. ú.

Probační programy

- Ratolest Brno, z. s.
- Společnost Podané ruce, o. p. s.

Práce s rizikovou a delikventní mládeží

- Bojovat srdcem, z. s.
- Středisko volného času Lužánky, příspěvková organizace
- Sdružení Petrov, z. s.
- Česká tábornická unie – Velká rada oblasti Jižní Morava, p. s.
- IQ Roma servis, z. s.
- Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno-Líšeň, školská právnická osoba
- Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno-Žabovřesky, školská právnická osoba
- Teen Challenge International ČR, církevní právnická osoba
- Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvková organizace
- SOS dětské vesničky, z. s.
- Centrum pro rodinu a sociální péči, církevní právnická osoba
- Diagnostický ústav Brno, středisko výchovné péče a základní škola

Práce s rizikovou skupinou seniorů

- Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace, z. s.
- Presafe, z. s.

Práce s ohroženými skupinami osob

- Rozkoš bez rizika, z. s.
- DROM, romské středisko
- Armáda spásy v České republice, z. s.
- Nadační fond Nenech to být
- Renadi, o. p. s.
- Spolek křesťanské pomoci Bučovice

Volnočasové aktivity

Město Brno dlouhodobě podporuje zájmovou a sportovní činnost pro děti i dospělé. Volnočasové aktivity dětí a mládeže jsou například podporovány z rozpočtu města Brna prostřednictvím dotačních titulů, které vyhláší Odbor školství a mládeže MMB. Tento odbor každoročně zpracovává i výroční zprávy a na jeho stránkách je uveden přehled škol a školských zařízení na území města Brna i podpořené volnočasové aktivity, stejně jako tělovýchovné a sportovní aktivity.

Zdroj: www.brno.cz

Statutární město Brno realizuje na svém území řadu preventivních opatření, na nichž se podílí nemálo institucí a organizací, které pracují s rizikovými skupinami obyvatel (např. děti a mládež, oběti, senioři, cizinci, ostatní rizikové skupiny osob). Spolupráce probíhá v rámci projektů financovaných z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, Krajského úřadu Jihomoravského kraje, statutárního města Brna nebo mimo projekty. Přestože je dlouhodobá a kvalitní, je potřeba i nadále propojovat a koordinovat aktivity, sdílet informace a zkušenosti. Příkladem je multidisciplinární spolupráce v rámci pracovních skupin KPSV+, při přípravě Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Brně 2023–2026, v rámci Interdisciplinárního týmu pro domácí násilí a jiných pracovních skupin stálých nebo dočasných. Důležité je navázání spolupráce s dalšími subjekty a také zahraniční spolupráce.

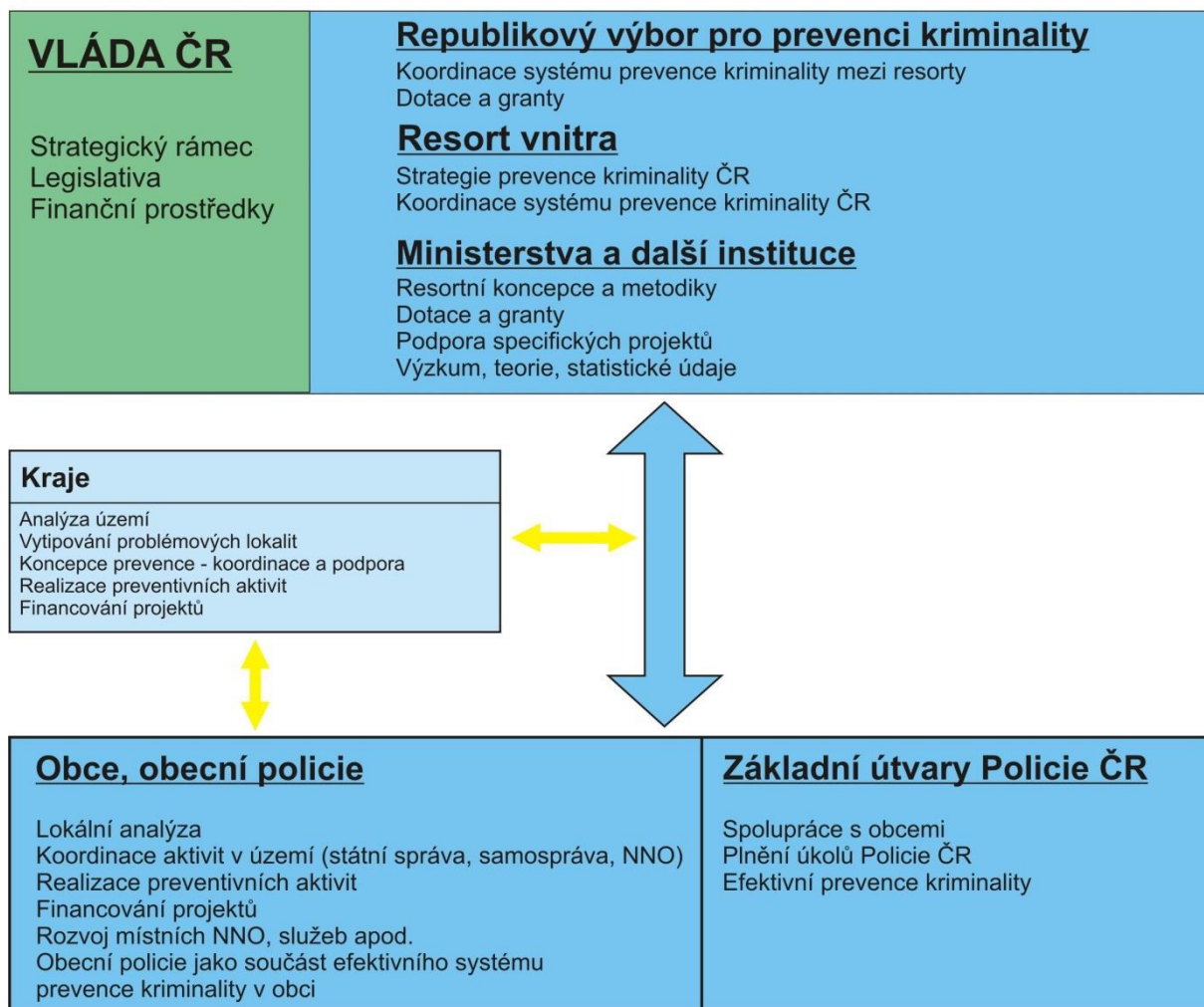
5 Prevence kriminality

Prevence kriminality je vedle represe součástí trestní politiky. Zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty směřující k předcházení páchaní kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejích následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů. Jedná se o opatření sociální a situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších sociálně patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří nejrůznější formy závislosti.²

² <https://prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/>

5.1 Systém prevence kriminality v ČR

SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČR



Zdroj: Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022–2027

Systém prevence kriminality má tři základní úrovně. První úroveň je republiková (vláda, ministerstva, státní instituce a Republikový výbor pro prevenci kriminality), druhou úroveň tvoří kraje a na místní (lokální) úrovni stojí jednotlivá města ČR.

Legislativní prostředí

Oblast prevence kriminality není samostatně právně ukotvena. S prevencí kriminality souvisí řada zákonů:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Další dokumenty vztahující se k prevenci kriminality a rizikovému chování

- Strategický rámec Česká republika 2030
- Bezpečnostní strategie ČR
- Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR 2020–2023
- Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023
- Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti 2021–2026
- Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020
- Strategie ČR pro boj proti terorismu od roku 2013
- Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023
- Akční plán pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023
- Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022
- Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030
- Národní strategie kybernetické bezpečnosti ČR 2021–2025
- Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025
- Koncepce vězeňství do roku 2025
- Vládní koncepce boje s korupcí 2018–2022
- Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů na období 2021–2030
- Strategie sociálního začleňování 2021–2030
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2016–2025
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027

5.2 Prevence kriminality v Brně

Prevence kriminality zasahuje do mnoha oblastí veřejného života, např. do oblasti sociální, zaměstnanosti, bydlení, vzdělávání, trávení volného času, krizové intervence a urbanistického plánování. V Brně je celá řada organizací a institucí, které se na prevenci kriminality podílejí již řadu let.

ORGANIZACE A INSTITUCE PODÍLEJÍCÍ SE NA PREVENCI KRIMINALITY V BRNĚ



Organizace a instituce

- *Agentura pro sociální začleňování*
- *Česká kriminologická společnost*
- *Diagnostický ústav Brno, středisko výchovné péče a základní škola*
- *DROM, romské středisko*
- *Fakulta sociálních studií MU*
- *Institut pro kriminologii a sociální prevenci*
- *Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje*
- *Krajské státní zastupitelství*
- *Středisko volného času Lužánky*
- *Magistrát města Brna*
- *Česká sociologická společnost*
- *Městská policie Brno*
- *Odbor prevence kriminality MV ČR*
- *Oddělení prevence a volnočasových aktivit Odboru školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje*
- *Pedagogicko-psychologická poradna Brno*
- *Probační a mediální služba Brno*
- *Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno*
- *Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Brně*
- *Vazební věznice a ÚPVZD Brno*
- *Zoo Brno a stanice zájmových činností*

Nestátní organizace

- *Armáda spásy v ČR, z. s.*
- *Bílý kruh bezpečí, z. s.*
- *Bojovat srdcem, z. s.*
- *Centrum pro rodinu a sociální péči*
- *Česká táborská unie – Velká rada oblasti Jižní Morava, p. s.*
- *In IUSTITIA, o. p. s.*
- *IQ Roma servis, z. s.*
- *Magdalenium, z. s.*
- *Nadační fond Nenech to být*
- *Persefona, z. s.*
- *Presafe, z. s.*
- *Ratolest Brno, z. s.*
- *Renadí, o. p. s.*
- *Rozkoš bez rizika, z. s.*
- *Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace, z. s.*
- *Sdružení Petrov, z. s.*
- *SOS dětské vesničky, z. s.*
- *Společnost Podané ruce, o. p. s.*
- *Spolek křesťanské pomoci Bučovice*
- *Spondea, z. ú.*
- *Teen Challenge International ČR*

5.3 Financování prevence kriminality

Od roku 1996 je využíván stabilní systém financování projektů prevence kriminality. Zdroje jsou následující:

- Státní účelová dotace z MV ČR na Program prevence kriminality. Žadatelem je město, realizátorem projektů mohou být i spolupracující organizace (např. NNO). O výši dotace rozhoduje Republikový výbor pro prevenci kriminality.
- Dotáční program na oblast prevence kriminality z rozpočtu Jihomoravského kraje. Je využíván v případě, že je v daném roce vyhlášen.
- Městský program prevence kriminality. Na jeho realizaci jsou v rozpočtu města Brna každoročně vyčleněny finanční prostředky.
- Příspěvky města na projekty prevence kriminality. Jsou určeny pro organizační složky města (např. Městská policie Brno), dále pro příspěvkové organizace města nebo městských částí. Finanční dar je poskytován Krajskému ředitelství policie Jihomoravského kraje.
- Dotace na sociální služby – program I. Z tohoto programu jsou financovány projekty prevence, které jsou sociální službou.
- Doplňující služby v sociální oblasti – program II
- Dotace pro organizace, které působí v oblasti národnostních menšin a etnik
- Individuální dotace
- Dotace na podporu prevence násilí v rodině. Jedná se o samostatný dotační program pro oblast domácího násilí, který každoročně vyhláší Odbor zdraví MMB.
- OPZ a další programy. V minulosti byly podpořeny projekty spolupracujících organizací a také projekt Asistenti prevence kriminality.

5.4 Dokumenty související s prevencí kriminality v Brně

- Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2030
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě Brně 2023–2026
- Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2025 a Akční plán Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2023
- Plán zdraví města Brna 2018–2030
- Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026
- Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020–2022
- Koncepce obecního školství ve městě Brně do roku 2030
- Tematický akční plán pro oblast sociálního bydlení ve městě Brně 2019–2022

6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní a stabilní síť spolupracujících subjektů • Možnost zajistit vícezdrojové financování projektů (město, kraj, stát, EU) • Zkušenosti a kvalitní projekty, které mají výborné hodnocení a ocenění na národní i mezinárodní úrovni • Znalost lokalit města Brna a jejich problémů • Síť sociálních služeb, které také řeší prevenci kriminality, včetně jejich financování • Interdisciplinární tým pro domácí násilí a samostatný dotační program pro tuto oblast • Orgány města pro oblast prevence (Městská rada pro prevenci kriminality a Komise bezpečnosti a veřejného pořádku RMB) • Spolupráce s OPK MV ČR, JMK, odbornými organizacemi (Česká sociologická společnost, Česká kriminologická společnost) • Městský kamerový dohledový systém, který se postupně rozšiřuje • Probační programy pro děti, mládež i dospělé • Samostatné pracoviště pro oblast prevence v rámci MMB – Koordinační centrum prevence • Samostatný dokument pro oblast drog a závislostí • Projekty zaměřené na kvalitní způsob trávení volného času pro rizikové skupiny dětí a mládeže • Existence prorodinné politiky 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepoměr finančních prostředků určených na oblast řešení prevence kriminality vzhledem k závažnosti a potřebnosti řešit tuto problematiku • Nedostatek policistů a strážníků, kteří mohou působit v oblasti prevence • Absence legislativy, která by upravovala samostatně oblast prevence (včetně jejího finančního zajištění) • Nedostatečná primární prevence pro všechny věkové skupiny • Absence služeb zaměřených na řešení nových sociálních rizik u dětí a mladistvých a mladých dospělých (netolismus, fake news, extremismus) • Administrativní náročnost při získávání dotací • Nedostatek zájemců o pozici APK a domovníků, kteří mohou působit v oblasti prevence kriminality

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zkvalitnění a rozšiřování sítě spolupracujících organizací, včetně sdílení dat a informací • Komplexnost a provázanost dílčích projektů různých realizátorů • Reakce na nové bezpečnostní hrozby • Využívání nových trendů v prevenci kriminality (aplikace, weby) • Aktivizace občanů k součinnosti a zodpovědnosti za vlastní bezpečnost a medializace prevence kriminality • Využívání různých zdrojů financování (město, kraj, stát, EU) • Nové možnosti snižování rizik a zvyšování pocitu bezpečí u obyvatel města • Zapojení soukromého sektoru do prevence kriminality • Navázání a posílení spolupráce s dalšími aktéry (např. Vazební věznice a ÚPVZD Brno) • Vzdělávání pracovníků organizací v oblasti prevence kriminality • Využívání zkušeností a příklady dobré praxe z jiných měst (tuzemských i zahraničních) • Zlepšení informovanosti z oblasti bezpečnosti a prevence 	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající problémy v sociálně vyloučených lokalitách (např. kriminalita, drogy, prostituce a lichva) • Nejistota financování NNO • Negativní medializace problémů, neobjektivní žurnalistika • Zhoršování sociálních podmínek některých skupin obyvatelstva a chudoba • Snižování příspěvků na prevenci v souvislosti s mimořádnými událostmi (covid-19, příchod uprchlíků apod.) • Nárůst nesnášenlivosti a extremistických nálad ve společnosti

7 Strategická část

Strategie navazuje na dosavadní zkušenosti, a především na dobrou praxi z předcházejících let a zároveň si klade za cíl dále rozvíjet systém prevence kriminality, posilovat spolupráci všech aktérů a rozšiřovat pomoc obětem trestné činnosti. Pozornost bude i nadále věnována pachatelům, rizikovým skupinám a lokalitám se zvýšeným výskytem kriminality a přestupků, bude rovněž reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují. Priority jsou následující:

1. Podpora a rozvoj systému prevence kriminality

2. Pomoc obětem trestné činnosti, svědkům a rizikovým skupinám obyvatel

3. Práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace

4. Prevence kriminality dětí a mládeže

5. Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách

6. Nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality

Priorita č. 1

Podpora a rozvoj systému prevence kriminality

Statutární město Brno má v současné době stabilní systém prevence. Jeho součástí jsou instituce a organizace, které působí v oblasti bezpečnosti a prevence na místní úrovni již několik let.

Pro zajištění koordinace preventivních aktivit na místní úrovni je zřízeno Koordinační centrum prevence, které se zabývá nejen prevencí kriminality a rizikového chování, ale také prevencí v oblasti drog a závislostí. Součástí tohoto oddělení je pracovní pozice koordinátor prevence kriminality, což je jedna z podmínek pro čerpání státní dotace.

Opatření 1.1	<p>Získávání dat a jejich zpracování</p> <p>Pro rozvoj systému prevence kriminality je zapotřebí nejen získávání dat z různých zdrojů a jejich zpracování, ale zejména jejich interpretace a využití při plánování dílčích aktivit. K tomu slouží analýzy z policejních statistik a jiných zdrojů, ale také výstupy z výzkumů a dalších strategických dokumentů města, kraje a státu. Ke srovnání a mapování možných budoucích trendů slouží rovněž data ze zahraničních zdrojů.</p>
Opatření 1.2	<p>Zajišťování finančních prostředků na realizaci programů a projektů prevence kriminality z různých zdrojů a udržení, příp. navýšení personálních kapacit</p> <p>Součástí systému je zajišťování finančních prostředků z různých zdrojů (programové dotace na úrovni města, kraje a státu či z evropských zdrojů, dále finanční příspěvky z rozpočtu města Brna a dary organizacím, které nemohou čerpat dotace na své projekty). Projekty prevence kriminality jsou financovány také z dalších dotačních titulů, např. na sociální služby, na podporu prevence násilí v rodině apod. Pro zajištění preventivní práce je rovněž důležité zabezpečit odpovídající personální kapacity z řad odborné veřejnosti.</p>
Opatření 1.3	<p>Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů</p> <p>Kromě veřejných subjektů mají svoji nezastupitelnou roli při spolupráci v oblasti prevence kriminality také nestátní neziskové organizace, které zpravidla realizují různé projekty. Síť doplňují vědecko-výzkumné instituce a podnikatelské subjekty. Společně pak přispívají k naplňování strategického dokumentu, který pro oblast prevence kriminality schvaluje Zastupitelstvo města Brna. Spolupráce všech aktérů je důležitá nejen pro vzájemnou informovanost, ale především při řešení konkrétních problémů, které se zpravidla týkají více oblastí či vyžadují multidisciplinární přístup.</p>
Opatření 1.4	<p>Vzdělávání, spolupráce, sdílení informací</p> <p>Důležité je vzdělávání odborné veřejnosti, práce ve skupinách či týmech a pořádání konferencí a seminářů, na nichž se předávají nové informace, vyměňují zkušenosti a prezentují příklady dobré praxe, které lze využít i v podmínkách Brna.</p> <p>Nedílnou součástí preventivní práce je vyhodnocení realizovaných aktivit či hodnocení efektivity/úspěšnosti projektů. Na základě kvalitního a objektivního posouzení je možné lépe zacílit a plánovat další preventivní činnost.</p>

Priorita č. 2

Pomoc obětem trestné činnosti, svědkům a rizikovým skupinám obyvatel

Přijetím zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů, se situace obětí zlepšila. Kromě tohoto legislativního kroku je pro oběti důležitá podpora a pomoc (sociální, psychologická, právní, včetně poradenství), kterou poskytují subjekty v systému prevence kriminality (ministerstva, další orgány státní správy a samosprávy, NNO apod.).

Opatření 2.1	Pomoc a podpora obětem trestné činnosti V posledních letech došlo k výraznému posunu, neboť se rozšířily možnosti pomoci obětem trestné činnosti. Přesto se stává, že oběť pomoc nevyhledá z důvodu traumatu spojeného s trestným činem nebo si nepřipouští možnost využití pomoci. Pokud pomoc vyhledá, může být v důsledku nedostatku informací a nedostatečné podpory a ochrany sekundárně viktimizována a stigmatizována.
Opatření 2.2	Pomoc zvláště zranitelným obětem Zvýšenou pozornost je třeba věnovat skupině zvláště zranitelných obětí, jako jsou např. děti, senioři, osoby zdravotně či mentálně hendikepované nebo oběti domácího násilí, obchodování s lidmi či sexuálních deliktů. Dále se to týká obětí genderově podmíněného násilí a trestných činů z nenávisti. Pozornost, podporu a ochranu vyžadují i oběti předsudečného násilí, které zasahuje jedince i skupinu osob. V případě násilí v rodině je důležité zajistit bezpečí dítěte a zamezit dalším negativním podnětům, které by mohly ovlivnit jeho vývoj a zejména chování. Potřebná je rovněž dlouhodobá podpora a stabilizace rodiny.
Opatření 2.3	Podpora osvětových a informačních kampaní Pro zvýšení povědomí o tom, jak se nestát obětí trestné činnosti a jak se zachovat v případech, kdy je člověk svědkem protiprávního jednání, je důležité vzdělávání odborné i laické veřejnosti.

Priorita č. 3

Práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace

Práce s pachateli trestné činnosti a odsouzenými vede nejen k větší ochraně obětí trestných činů, ale rovněž i k ochraně celé společnosti. Proto je důležité s touto skupinou lidí pracovat, hledat nové metody práce a posilovat jejich motivaci k životu bez dalšího porušování zákonů. Podstatná je pro ně rovněž pomoc při získání zaměstnání a bydlení, při řešení jejich finančních či jiných problémů a při obnově nebo nácviu sociálních dovedností.

Opatření 3.1	Práce s pachateli trestné činnosti Součástí prevence kriminality je práce s osobami před ukončením výkonu trestu a zejména po jeho ukončení, jejímž cílem je nejen odklon od další kriminální činnosti, ale především úspěšná integrace do společnosti. Podstatná je pro ně pomoc při zvládnání rizikových faktorů (bydlení, práce, dluhy, vztahy, závislost apod.), psychická podpora a motivace k tomu, aby tito lidé svůj další život vedli v souladu s právními a morálními normami.
Opatření 3.2	Práce s osobami nezvládajícími agresi V oblasti domácího a jiného násilí (např. sexuálního, po rozpadu vztahu apod.) je důležitá práce s osobami nezvládajícími agresi. Jejím cílem je napomáhat tomu, aby se násilné chování již neopakovalo v dalších vztazích. V případě domácího násilí nemusí být obětí jen partneři, ale mohou to být i senioři, kteří jsou obětí násilí ze strany dětí a vnoučat. Práce s agresory bude směřovat k odmítání násilí ve všech jeho formách a projevech, aby bylo vnímáno a hodnoceno jako společensky neakceptovatelné, nezávisle na tom, mezi kým a kde je pácháno.
Opatření 3.3	Probační programy pro dospělé K ukončení kriminálního jednání a úspěšné resocializaci přispívají také probační programy, zaměřené na individuální nebo skupinovou práci, příp. práci s blízkými osobami (rodina, partneři apod.). Jejich obsahem jsou aktivity zaměřené na uvědomění si důsledků vlastního kriminálního jednání a jeho dopadu na osoby jím dotčené, přijetí odpovědnosti za spáchaný čin, porozumění příčinám protiprávního jednání a rozpoznání spouštěčů a osvojení si způsobu zvládnání rizikových situací.
Opatření 3.4	Vzdělávání a informovanost odborné i laické veřejnosti Na oslabení rizikových faktorů přispívajících k protiprávnímu jednání se může podílet i vzdělávání odborné a laické veřejnosti.

Priorita č. 4

Prevence kriminality dětí a mládeže

Podle statistických údajů týkajících se vývoje kriminality u dětí a mládeže lze konstatovat, že je potřeba na něj i nadále reagovat. Kromě zvýšené agresivity je celorepublikovým problémem počet kriminálních deliktů páchaných prostřednictvím internetu a sociálních sítí, což souvisí s životním stylem dětí a mládeže a s jejich otevřeností a přílišnou důvěrou.

Opatření 4.1	Práce s rizikovými skupinami dětí a mládeže Rizikové skupiny dětí a mládeže potřebují systematickou pomoc a vedení. V souvislosti s aktuálním děním ve společnosti (dopady nouzových stavů, zvyšující se finanční zátěž rodin, prohlubování chudoby apod.) se děti a mládež více koncentrují na veřejných místech, vytváří skupiny a přibývá rizikových jevů, jako jsou agresivita, šikana, záškoláctví, kyberšikana, sebepoškozování, poruchy příjmu potravy apod. V minulosti šlo u dětí zejména o krádeže, nyní se dopouští i násilí či ublížení na zdraví. Proto bude i v dalším období pozornost věnována opatřením, která zamezí jejich rizikovému chování ještě před nastoupením vlastní kriminální kariéry nebo toto chování zmírní, případně půjde o pomoc dětem, aby se vymanily ze stereotypů. Mezi rizikové skupiny patří i děti, které v důsledku domácího násilí nezvládnou včas zpracovat situaci v rodině, což může vést k transgeneračním přenosům a následnému delikventnímu jednání.
Opatření 4.2	Probační programy pro děti a mládež Probační programy pro děti a mládež dnes již představují jednu z účinných možností, jak reagovat na problematiku kriminality dětí a mládeže. Jejich smyslem je nabídka pomoci těm, kteří se již dostali do střetu se zákonem. Motivací a podporou lze přispět k nastavení jejich zodpovědnějšího a smysluplnějšího způsobu života a změně náhledu, myšlení a chování.
Opatření 4.3	Multidisciplinární spolupráce Brno v současné době nemá platformu pro pravidelné setkávání, komunikaci a spolupráci odborníků státních a nestátních organizací, která by se věnovala rizikové a ohrožené mládeži. Vznik a činnost týmu bude představovat systematickou spolupráci, přispěje ke společné tvorbě opatření a aktivit, které budou uplatňovány v praxi podle specifických potřeb města v této oblasti.

Priorita č. 5

Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách

Brno uplatňuje komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách, kterými jsou především sociálně vyloučené lokality nebo lokality s vysokou koncentrací osob (např. v okolí vlakového nádraží). Ten umožňuje společné definování problémů a nalézání řešení, která přispívají ke zmírnění sociálního napětí a sociálního vyloučení v oblastech bydlení, dluhové problematiky, bezpečnosti, zaměstnanosti či přístupu ke službám a zdraví. I zde je důležitá spolupráce všech subjektů a obyvatel, jež vychází ze specifických potřeb a problémů skupin žijících v těchto místech. Vhodným nástrojem je komunitní práce, jejíž aktivity mají přímou vazbu na obyvatele lokalit a slouží k prevenci sociálního vyloučení. Základem je posílení schopnosti osob žijících v komunitě společně zvládat nebo ovlivňovat znevýhodňující a obtížné interakce a získat větší míru kontroly nad okolnostmi svého života; společným úsilím lze pak dosáhnout definovaných cílů.

Zdroj: Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení

Opatření 5.1	Zapojení domovníků a asistentů prevence kriminality Mezi osvědčené preventivní nástroje patří dlouhodobě fungující projekt Asistent prevence kriminality, který může být financován z různých zdrojů. Činnost asistentů významně přispívá ke zlepšení bezpečnosti a veřejného pořádku, snížení rizikového chování a zvýšení pocitu bezpečí v rizikových lokalitách. V bytových domech přispívají ke zlepšení bezpečnosti a soužití mezi obyvateli domovníci. Předchozí činnost (preventivní působení na dodržování domovních řádů a pravidel soužití, zvyšování spokojenosti a pocitu bezpečí v komunitě) je zachována a bude rozšířena o participativní spolupráci s místní komunitou (zajištění přenosu informací a požadavků od obyvatel domu k vlastníkovi, zajištění nebo koordinace pořádání dobrovolných komunitních akcí, spolupřádání domovních schůzí apod.). Součástí řady projektů realizovaných neziskovými organizacemi jsou rovněž dobrovolníci, kteří také přispívají ke zlepšení situace v problémových lokalitách.
Opatření 5.2	Zapojení veřejnosti do prevence kriminality V návaznosti na projekt Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení je třeba pokračovat v informování veřejnosti o možnostech řešení bezpečnostních problémů v domě a okolí. Základem jsou informace o legálních způsobech a možnostech ochrany osob a majetku včetně bezpečnosti na veřejných místech a zejména doporučení vhodných a certifikovaných produktů. Pozitivní změny v rizikových lokalitách se neobejdou bez propojení s neziskovými organizacemi, úřady, institucemi a dalšími zainteresovanými aktéry. Spolupráce mezi obyvateli a jednotlivými subjekty přispěje ke vzniku bezpečného prostoru pro konstruktivní diskusi a spolupráci v komunitě, v níž lze řešit problémy a potřeby obyvatel (např. v oblasti služeb, zdravotní péče, bydlení, etnicity, vzdělávání, sousedských vztahů a životního prostředí).

Opatření 5.3	Podpora a spolupráce s organizacemi působícími v rizikových lokalitách Brno má na základě analýzy ³ několik rizikových oblastí, v nichž se vyskytuje zvýšená kriminalita, přestupkovost, závislostní chování, nezaměstnanost, zadluženost, lichva, prostituce apod. Mimo síť sociálních služeb je potřeba se zaměřit na snižování kriminality a na práci s obyvateli formou sociální i situační prevence.
--------------	--

³ https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SPSZ_Priloha_c_1_-_Strucna_analyza_socialniho_vyloucení.pdf

Priorita č. 6

Nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality

Oblast kriminality, chování pachatelů, jejich cíle a možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti a nových technologií neustále dynamicky vyvíjí a mění. Objevují se nové příležitosti k páčání trestné činnosti, ale také nové možnosti ochrany před ní, zejména před majetkovou trestnou činností. Tomu je třeba přizpůsobit aktivity a opatření a mapovat nové trendy v prevenci kriminality, včetně využívání nových technologií a postupů.

V Brně funguje Městský kamerový dohledový systém, který byl zřízen za účelem zvýšení bezpečnosti, zajištění veřejného pořádku, předcházení pouliční kriminalitě a jejího odhalování, přispívání k ochraně a bezpečnosti osob a majetku a podílení se na dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích. Jeho rozšiřování je realizováno samostatně podle priorit města.⁴

Mezi nová témata lze zařadit příliv uprchlíků z různých zemí. Početnější vlny mohou přinést zvýšení společenského napětí a snížení tolerance.

Opatření 6.1	Prevence v kybernetickém prostoru S ohledem na zvyšující se nutnost digitalizace ve společnosti je zapotřebí řešit nárůst kybernetické kriminality, kybernásilí, kyberagrese apod. Ty postihují všechny věkové skupiny, včetně seniorů a dětí, které jsou terčem deliktů páchaných prostřednictvím sociálních sítí nebo nechráněným přístupem v mobilních telefonech. Vzhledem k tomu, že je tato oblast podceňována, prevence a osvěta jsou zásadní a je zapotřebí včas rozpoznat signály rizikové komunikace a neprodleně správně reagovat. Veřejnost nemá žádné nebo má nízké povědomí o tom, jak správně reagovat a jaké služby či preventivní programy jsou k dispozici. Stávající nejsou příliš využívány právě z důvodu chybějících informací o jejich existenci, nedaří se rovněž oslovovat a zapojovat některé cílové skupiny, např. rodiče.
Opatření 6.2	Prevence radikalizace, snižování rizik spojených s extremismem a eliminace napětí ve společnosti V důsledku ekonomických, sociálních a demografických změn ve společnosti mohou akcelarovat nová témata, jako je radikalizace, nenávislné projevy, růst nelegální práce a pracovní vykořisťování. Také se mohou objevovat dezinformační kampaně, které přispívají ke zvýšení napětí ve společnosti.
Opatření 6.3	Využívání nových technologií Zavádění inovativních postupů a přístupů nebo nových nástrojů a technologií je samozřejmostí v řadě oborů. Proto se i v prevenci kriminality postupně daří využívat novinky, které jsou efektivní. Týká se to i komunikačních prostředků ve vztahu k veřejnosti.

⁴ Provozní řád městského kamerového dohledového systému statutárního města Brna

Opatření 6.4	<p>Podpora nových nástrojů v prevenci (aplikace, weby, mapy kriminality apod.)</p> <p>Práce s geografickými informačními systémy a analytickými nástroji v oblasti prevence kriminality nebyla dosud příliš využívána. Prediktivní analytika přitom dokáže velmi účinně snižovat kriminalitu a přestupkovost. Jednou z možností je využívání map kriminality, které znázorňují vývoj kriminality v prostoru a čase. Analýza dat a predikce může předejít spáchání trestného činu nebo přestupku na daném území díky včasnému plánování účinných opatření. Z důvodu malého povědomí obyvatel je potřeba vytvořit samostatnou webovou stránku, kde budou dostupné všechny důležité informace (aktuality z oblasti bezpečnosti a prevence, dokumenty, statistiky, užitečné odkazy, praktické návody k řešení různých situací apod.), včetně telefonické linky, formuláře pro dotazy a e-mailové adresy.</p>
--------------	---

ZÁVĚR

Strategie vychází nejen z dostupných analýz a dokumentů, ale rovněž z dlouholetých zkušeností, získaných poznatků a příkladů dobré praxe z tuzemských i zahraničních měst. Základem jejího naplňování je uplatnění koordinovaného a multidisciplinárního přístupu. Nezbytným předpokladem realizace dílčích opatření je zajištění dostatečného a zejména stabilního financování projektů a aktivit. Rovněž je zapotřebí mít kvalifikované pracovníky, kteří díky svému osobnímu nasazení přispějí ke zvýšení bezpečnosti města a pocitu bezpečí a tím i ke zlepšení kvality života obyvatel Brna.



Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025

**MAGISTRÁT MĚSTA BRNA
ODBOR SOCIÁLNÍ PÉČE
KOORDINAČNÍ CENTRUM PREVENCE**

OBSAH

1 Základní parametry Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025	3
2 Popis opatření a aktivit Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025	4
Priorita č. 1 – Podpora a rozvoj systému prevence kriminality	4
Priorita č. 2 – Pomoc obětem trestné činnosti, svědkům a rizikovým skupinám obyvatel	6
Priorita č. 3 – Práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace	8
Priorita č. 4 – Prevence kriminality dětí a mládeže	10
Priorita č. 5 – Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách	12
Priorita č. 6 – Nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality	14
3 Hodnocení a plnění Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025	16

1 Základní parametry Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025

Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025 (dále jen Akční plán) je prováděcím dokumentem Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2028 (dále jen Strategie). Jeho vytvoření předcházelo setkání s odborníky a individuální konzultace k jednotlivým prioritám a opatřením.

Strategie i Akční plán by měly sloužit jako pomocný nástroj pro snižování kriminality a zvyšování pocitu bezpečí obyvatel města Brna. Oba tyto dokumenty byly vytvořeny tak, aby jejich plnění bylo reálné, konkrétní a vycházelo z aktuálních problémů. Akční plán cílí na rozvoj systému prevence kriminality, zaměřuje se na rizikové skupiny obyvatel a rizikové lokality. V neposlední řadě reflektuje i nová témata a nové přístupy v prevenci.

Strategie pojednává o problémech a opatřeních v obecnější rovině, v Akčním plánu jsou již navrženy konkrétnější aktivity, které budou řešeny pod garancí Koordinačního centra prevence Odboru sociální péče MMB v nadcházejících třech letech. Institucím a organizacím zapojených do prevence kriminality na lokální úrovni může poskytnout podporu a koordinaci.

Délka období

Akční plán je koncipován na 3 roky (období 2023–2025) s předpokladem navazující podpory celé oblasti a budování dlouhodobé politiky města v oblasti prevence kriminality. V souladu s celostátní „Strategií prevence kriminality v České republice na období 2022–2027“ jsou opatření a aktivity nastaveny časově, jsou založeny na faktech, s cílem dosáhnout reálných a měřitelných výsledků.

Cílové skupiny

- Oběti trestné činnosti, svědci a rizikové skupiny obyvatel
- Pachatelé trestné činnosti nebo osoby nevládající agresi
- Děti a mládež
- Spolupracující organizace a instituce
- Široká veřejnost (laická i odborná)

Odpovědnost

Koordinaci realizace a vyhodnocení Akčního plánu bude zajišťovat Magistrát města Brna prostřednictvím Koordinačního centra prevence Odboru sociální péče ve spolupráci s jednotlivými aktéry, působícími v oblasti prevence kriminality a prevence rizikového chování, s ostatními věcně příslušnými odbory MMB, zástupci odborné i laické veřejnosti. Většina aktivit je koncipována projektově. Kdo bude jejich realizátorem, bude jasné vždy po vyhodnocení podaných žádostí o dotaci v rámci konkrétního dotačního programu.

2 Popis opatření a aktivit Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025

Priorita č. 1 – Podpora a rozvoj systému prevence kriminality

Opatření 1.1	Získávání dat a jejich zpracování Pro rozvoj systému prevence kriminality je zapotřebí nejen získávání dat z různých zdrojů a jejich zpracování, ale zejména jejich interpretace a využití při plánování dílčích aktivit. K tomu slouží analýzy z policejních statistik a jiných zdrojů, ale také výstupy z výzkumů a dalších strategických dokumentů města, kraje a státu. Ke srovnání a mapování možných budoucích trendů slouží rovněž data ze zahraničních zdrojů.
Participující subjekty	Krajské ředitelství policie JMK, Městská policie Brno, Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Brně, Probační a mediační služba ČR, Vazební věznice a ÚPVZD Brno, Odbor prevence kriminality MV ČR, vědecké a výzkumné instituce tuzemské i zahraniční
Aktivita 1.1.1	Pravidelný monitoring kriminality
Aktivita 1.1.2	Zpracování bezpečnostních a jiných analýz (sociodemografická, institucionální apod.)
Aktivita 1.1.3	Realizace sociologického výzkumu „Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli města Brna“
Aktivita 1.1.4	Využívání dat z výzkumů a dalších koncepčních materiálů města, kraje i státu, příp. ze zahraničních studií
Opatření 1.2	Zajišťování finančních prostředků na realizaci programů a projektů prevence kriminality z různých zdrojů a udržení, příp. navýšení personálních kapacit Součástí systému je zajišťování finančních prostředků z různých zdrojů (programové dotace na úrovni města, kraje a státu či z evropských zdrojů, dále finanční příspěvky z rozpočtu města Brna a dary organizacím, které nemohou čerpat dotace na své projekty). Projekty prevence kriminality jsou financovány také z dalších dotačních titulů, např. na sociální služby, na podporu prevence násilí v rodině apod. Pro zajištění preventivní práce je rovněž důležité zabezpečit odpovídající personální kapacity z řad odborné veřejnosti.
Participující subjekty	Statutární město Brno, Jihomoravský kraj, Odbor prevence kriminality MV ČR, Agentura pro sociální začleňování
Aktivita 1.2.1	Zajištění finančních prostředků z rozpočtu města Brna (programové a individuální dotace)
Aktivita 1.2.2	Čerpání dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje
Aktivita 1.2.3	Čerpání státní dotace (Program prevence kriminality, příp. jiné programy)
Aktivita 1.2.4	Zajištění finančních prostředků z rozpočtu města Brna (příspěvky a finanční dary)

Aktivita 1.2.5	Čerpání dotací z evropských zdrojů
Opatření 1.3	Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů Kromě veřejných subjektů mají svoji nezastupitelnou roli při spolupráci v oblasti prevence kriminality také nestátní neziskové organizace, které zpravidla realizují různé projekty. Síť doplňují vědecko-výzkumné instituce a podnikatelské subjekty. Společně pak přispívají k naplňování strategického dokumentu, který pro oblast prevence kriminality schvaluje Zastupitelstvo města Brna. Spolupráce všech aktérů je důležitá nejen pro vzájemnou informovanost, ale především při řešení konkrétních problémů, které se zpravidla týkají více oblastí či vyžadují multidisciplinární přístup.
Participující subjekty	Odbor prevence kriminality MV ČR, Krajský úřad JMK, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Městská rada pro prevenci kriminality, Komise bezpečnosti a veřejného pořádku RMB, Česká kriminologická společnost, Česká sociologická společnost, Evropské fórum pro bezpečnost ve městech (EFUS), Eurocities, NNO
Aktivita 1.3.1	Spolupráce s OPK MV ČR, s Krajským úřadem JMK, s Institutem pro kriminologii a sociální prevenci a s dalšími organizacemi, které jsou součástí Institucionální analýzy, příp. navázání spolupráce i s dalšími aktéry, např. s městskými částmi Brna
Aktivita 1.3.2	Činnost Městské rady pro prevenci kriminality a spolupráce s Komisí bezpečnosti a veřejného pořádku RMB
Aktivita 1.3.3	Spolupráce s odbornými společnostmi (Česká sociologická společnost a Česká kriminologická společnost)
Aktivita 1.3.4	Spolupráce s městy v ČR i se zahraničními, s uskupeními měst (Eurocities a EFUS)
Opatření 1.4	Vzdělávání, spolupráce, sdílení informací Důležité je vzdělávání odborné veřejnosti, práce ve skupinách či týmech a pořádání konferencí a seminářů, na nichž se předávají nové informace, vyměňují zkušenosti a prezentují příklady dobré praxe, které lze využít i v podmínkách Brna. Nedílnou součástí preventivní práce je vyhodnocení realizovaných aktivit či hodnocení efektivity/úspěšnosti projektů. Na základě kvalitního a objektivního posouzení je možné lépe zacílit a plánovat další preventivní činnost.
Participující subjekty	Odbor prevence kriminality MV ČR, Krajský úřad Jihomoravského kraje, spolupracující organizace a instituce
Aktivita 1.4.1	Pořádání odborných konferencí, seminářů a workshopů, kampaní, konzultace problémů
Aktivita 1.4.2	Medializace prevence kriminality
Aktivita 1.4.3	Zapojení obyvatel do prevence a zajištění vlastní bezpečnosti, motivace k oznamování protiprávní činnosti
Aktivita 1.4.4	Účast v pracovních skupinách, komisích a týmech řešících oblast bezpečnosti a prevence kriminality
Aktivita 1.4.5	Vyhodnocení aktivit, hodnocení efektivity/úspěšnosti projektů

Priorita č. 2 – Pomoc obětem trestné činnosti, svědkům a rizikovým skupinám obyvatel

Opatření 2.1	Pomoc a podpora obětem trestné činnosti V posledních letech došlo k výraznému posunu, neboť se rozšířily možnosti pomoci obětem trestné činnosti. Přesto se stává, že oběť pomoc nevyhledá z důvodu traumatu spojeného s trestným činem nebo si nepřipouští možnost využití pomoci. Pokud pomoc vyhledá, může být v důsledku nedostatku informací a nedostatečné podpory a ochrany sekundárně viktimizována a stigmatizována.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 2.1.1	Podpora projektů zaměřených na pomoc obětem trestné činnosti
Aktivita 2.1.2	Podpora telefonických linek, zřízení a provoz internetových stránek a jiných komunikačních nástrojů, které poskytují informace z oblasti
Opatření 2.2	Pomoc zvláště zranitelným obětem Zvýšenou pozornost je třeba věnovat skupině zvláště zranitelných obětí, jako jsou např. děti, senioři, osoby zdravotně či mentálně hendikepované nebo oběti domácího násilí, obchodování s lidmi či sexuálních deliktů. Dále se to týká obětí genderově podmíněného násilí a trestných činů z nenávisti. Pozornost, podporu a ochranu vyžadují i oběti předsudečného násilí, které zasahuje jedince i skupinu osob. V případě násilí v rodině je důležité zajistit bezpečí dítěte a zamezit dalším negativním podnětům, které by mohly ovlivnit jeho vývoj a zejména chování. Potřebná je rovněž dlouhodobá podpora a stabilizace rodiny.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 2.2.1	Podpora projektů zaměřených na pomoc zvláště zranitelným obětem
Aktivita 2.2.2	Mapování nových případů násilí a zkvalitnění, případně rozšíření systému práce s dětmi
Aktivita 2.2.3	Zvyšování právního povědomí obětí o možnostech pomoci
Aktivita 2.2.4	Reakce na nové podvodné praktiky, které se přesouvají i do on-line prostoru a týkají se všech věkových kategorií, zejména však seniorů
Opatření 2.3	Podpora osvětových a informačních kampaní Pro zvýšení povědomí o tom, jak se nestát obětí trestné činnosti a jak se zachovat v případech, kdy je člověk svědkem protiprávního jednání, je důležité vzdělávání odborné i laické veřejnosti.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 2.3.1	Akce pro veřejnost, na nichž budou nenásilnou formou předávány informace o možnostech a způsobech obrany a ochrany
Aktivita 2.3.2	Informační kampaně

Aktivita 2.3.3	Vzdělávání v oblasti prevence pro rizikové skupiny osob (např. Senior akademie)
Aktivita 2.3.4	Podpora interdisciplinární spolupráce (týmy, pracovní skupiny, odborné platformy, dočasné i stálé uskupení k řešení konkrétního problému)

Priorita č. 3 – Práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace

Opatření 3.1	Práce s pachateli trestné činnosti Součástí prevence kriminality je práce s osobami před ukončením výkonu trestu a zejména po jeho ukončení, jejímž cílem je nejen odklon od další kriminální činnosti, ale především úspěšná integrace do společnosti. Podstatná je pro ně pomoc při zvládnání rizikových faktorů (bydlení, práce, dluhy, vztahy, závislost apod.), psychická podpora a motivace k tomu, aby tito lidé svůj další život vedli v souladu s právními a morálními normami.
Participující subjekty	Probační a mediační služba ČR, Vazební věznice a ÚPVZD Brno, Drom, romské středisko, Společnost Podané ruce, o. p. s.
Aktivita 3.1.1	Podpora projektů zaměřených na resocializaci osob po výkonu trestu a odklon od trestné činnosti
Opatření 3.2	Práce s osobami nezvládajícími agresí V oblasti domácího a jiného násilí (např. sexuálního, po rozpadu vztahu apod.) je důležitá práce s osobami nezvládajícími agresí. Jejím cílem je napomáhat tomu, aby se násilné chování již neopakovalo v dalších vztazích. V případě domácího násilí nemusí být obětí jen partneri, ale mohou to být i senioři, kteří jsou obětí násilí ze strany dětí a vnoučat. Práce s agresory bude směřovat k odmítání násilí ve všech jeho formách a projevech, aby bylo vnímáno a hodnoceno jako společensky neakceptovatelné, nezávisle na tom, mezi kým a kde je páčáno.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 3.2.1	Podpora projektů zaměřených na práci s násilnými osobami nebo osobami nezvládajícími agresí, včetně práce s jejich blízkými
Opatření 3.3	Probační programy pro dospělé K ukončení kriminálního jednání a úspěšné resocializaci přispívají také probační programy, zaměřené na individuální nebo skupinovou práci, příp. práci s blízkými osobami (rodina, partneri apod.). Jejich obsahem jsou aktivity zaměřené na uvědomění si důsledku vlastního kriminálního jednání a jeho dopadu na osoby jím dotčené, přijetí odpovědnosti za spáchaný čin, porozumění příčinám protiprávního jednání a rozpoznání spouštěčů a osvojení si způsobu zvládnání rizikových situací.
Participující subjekty	Probační a mediační služba ČR, Společnost Podané ruce, o. p. s., Ratolest Brno, z. s.
Aktivita 3.3.1	Podpora probačních programů pro dospělé
Aktivita 3.3.2	Podpora probačních programů pro osoby se závislostí
Opatření 3.4	Vzdělávání a informovanost odborné i laické veřejnosti Na oslabení rizikových faktorů přispívajících k protiprávnímu jednání se může podílet i vzdělávání odborné i laické veřejnosti.

Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 3.4.1	Konference, kulaté stoly, informační letáčky, kampaně apod.

Priorita č. 4 – Prevence kriminality dětí a mládeže

Opatření 4.1	<p>Práce s rizikovými skupinami dětí a mládeže</p> <p>Rizikové skupiny dětí a mládeže potřebují systematickou pomoc a vedení. V souvislosti s aktuálním děním ve společnosti (dopady nouzových stavů, zvyšující se finanční zátěž rodin, prohlubování chudoby apod.) se děti a mládež více koncentrují na veřejných místech, vytváří skupiny a přibývá rizikových jevů, jako jsou agresivita, šikana, záškoláctví, kyberšikana, sebepoškozování, poruchy příjmu potravy apod. V minulosti šlo u dětí zejména o krádeže, nyní se dopouští i násilí či ublížení na zdraví.</p> <p>Proto bude i v dalším období pozornost věnována opatřením, která zamezí jejich rizikovému chování ještě před nastoupením vlastní kriminální kariéry nebo toto chování zmírní, případně půjde o pomoc dětem, aby se vymanily ze stereotypů. Mezi rizikové skupiny patří i děti, které v důsledku domácího násilí nezvládnou včas zpracovat situaci v rodině, což může vést k transgeneračním přenosům a následnému delikventnímu jednání.</p>
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 4.1.1	Oslovení a edukace dětí prostřednictvím sociálních sítí, organizace setkání, záchyt problémových dětí a nasměrování k odborníkům
Aktivita 4.1.2	Podpora projektů zaměřených na předcházení agrese a zvládnání agresivního jednání dětí a mládeže
Aktivita 4.1.3	Podpora projektů zaměřených na prevenci rizikového jednání (šikana, kyberšikana apod.)
Opatření 4.2	<p>Probační programy pro děti a mládež</p> <p>Probační programy pro děti a mládež dnes již představují jednu z účinných možností, jak reagovat na problematiku kriminality dětí a mládeže. Jejich smyslem je nabídka pomoci těm, kteří se již dostali do střetu se zákonem. Motivací a podporou lze přispět k nastavení jejich zodpovědnějšího a smysluplnějšího způsobu života a změně náhledu, myšlení a chování.</p>
Participující subjekty	Ratolest Brno, z. s., Probační a mediační služba ČR
Aktivita 4.2.1	Podpora probačních programů pro děti do 15 let
Aktivita 4.2.2	Podpora probačních programů pro mládež ve věku do 18 let
Opatření 4.3	<p>Multidisciplinární spolupráce</p> <p>Brno v současné době nemá platformu pro pravidelné setkávání, komunikaci a spolupráci odborníků státních a nestátních organizací, která by se věnovala rizikové a ohrožené mládeži. Vznik a činnost týmu bude představovat systematickou spolupráci, přispěje ke společné tvorbě opatření a aktivit, které budou uplatňovány v praxi podle specifických potřeb města v této oblasti.</p>
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce

Aktivita 4.3.1	Nastavit systém spolupráce organizací a institucí, které se zabývají kriminalitou dětí a mládeže (obnovení činnosti Týmu pro mládež)
Aktivita 4.3.2	Monitoring vývoje a trendů kriminality dětí a mládeže
Aktivita 4.3.3	Sdílení informací a společné nastavení vhodných opatření (projektově či neprojektově)

Priorita č. 5 – Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách

Opatření 5.1	Zapojení domovníků a asistentů prevence kriminality Mezi osvědčené preventivní nástroje patří dlouhodobě fungující projekt Asistent prevence kriminality, který může být financován z různých zdrojů. Činnost asistentů významně přispívá ke zlepšení bezpečnosti a veřejného pořádku, snížení rizikového chování a zvýšení pocitu bezpečí v rizikových lokalitách. V bytových domech přispívají ke zlepšení bezpečnosti a soužití mezi obyvateli domovníci. Předchozí činnost (preventivní působení na dodržování domovních řádů a pravidel soužití, zvyšování spokojenosti a pocitu bezpečí v komunitě) je zachována a bude rozšířena o participativní spolupráci s místní komunitou (zajištění přenosu informací a požadavků od obyvatel domu k vlastníkovi, zajištění nebo koordinace pořádání dobrovolných komunitních akcí, spolupořádání domovních schůzí apod.). Součástí řady projektů realizovaných neziskovými organizacemi jsou rovněž dobrovolníci, kteří také přispívají ke zlepšení situace v problémových lokalitách.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 5.1.1	Podpora projektu Asistent prevence kriminality
Aktivita 5.1.2	Podpora projektu Domovník – preventista a vzdělávání domovníků v rámci Domovnícké akademie, zavádění pozic domovníků v problémových domech na území města Brna
Aktivita 5.1.3	Zapojování dobrovolníků do preventivních programů a aktivit
Opatření 5.2	Zapojení veřejnosti do prevence kriminality V návaznosti na projekt Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení je třeba pokračovat v informování veřejnosti o možnostech řešení bezpečnostních problémů v domě a okolí. Základem jsou informace o legálních způsobech a možnostech ochrany osob a majetku včetně bezpečnosti na veřejných místech a zejména doporučení vhodných a certifikovaných produktů. Pozitivní změny v rizikových lokalitách se neobejdou bez propojení s neziskovými organizacemi, úřady, institucemi a dalšími zainteresovanými aktéry. Spolupráce mezi obyvateli a jednotlivými subjekty přispěje ke vzniku bezpečného prostoru pro konstruktivní diskusi a spolupráci v komunitě, v níž lze řešit problémy a potřeby obyvatel (např. v oblasti služeb, zdravotní péče, bydlení, etnicity, vzdělávání, sousedských vztahů a životního prostředí).
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce, veřejnost odborná i laická
Aktivita 5.2.1	Posilování odpovědnosti občanů za vlastní bezpečnost a ochranu majetku
Aktivita 5.2.2	Podpora komunitní práce a aktivit (kulturní, výchovně vzdělávací, sportovní, aktivity neformálních skupin veřejnosti apod.)

Opatření 5.3	Podpora a spolupráce s organizacemi působícími v rizikových lokalitách Brno má na základě analýzy ¹ několik rizikových oblastí, v nichž se vyskytuje zvýšená kriminalita, přestupkovost, závislostní chování, nezaměstnanost, zadluženost, lichva, prostituce apod. Mimo síť sociálních služeb je potřeba se zaměřit na snižování kriminality a na práci s obyvateli formou sociální i situační prevence.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 5.3.1	Podpora projektů zaměřených na kvalitní způsob trávení volného času dětí a mládeže
Aktivita 5.3.2	Podpora projektů, jejichž součástí je práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami
Aktivita 5.3.3	Účast na setkáních a pracovních skupinách, které se věnují aktuálním problémům v rizikových lokalitách

¹ https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SPSZ_Priloha_c_1_-_Strucna_analyza_socialniho_vyloucení.pdf

Priorita č. 6 – Nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality

Opatření 6.1	Prevence v kybernetickém prostoru S ohledem na zvyšující se nutnost digitalizace ve společnosti je zapotřebí řešit nárůst kybernetické kriminality, kybernásilí, kyberagrese apod. Ty postihují všechny věkové skupiny, včetně seniorů a dětí, které jsou terčem deliktů páchaných prostřednictvím sociálních sítí nebo nechráněným přístupem v mobilních telefonech. Vzhledem k tomu, že je tato oblast podceňována, prevence a osvěta jsou zásadní a je zapotřebí včas rozpoznat signály rizikové komunikace a neprodleně správně reagovat. Veřejnost nemá žádné nebo má nízké povědomí o tom, jak správně reagovat a jaké služby či preventivní programy jsou k dispozici. Stávající nejsou příliš využívány právě z důvodu chybějících informací o jejich existenci, nedaří se rovněž oslovovat a zapojovat některé cílové skupiny, např. rodiče.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 6.1.1	Podpora projektů zaměřených na vzdělávání týkající se prevence kyberkriminality a zvyšování právního vědomí, poskytování informací (infolinky) pro všechny věkové skupiny
Aktivita 6.1.2	Osvěta a prevence zaměřená na všechny skupiny obyvatel, zejména na zvláště zranitelné osoby
Opatření 6.2	Prevence radikalizace, snižování rizik spojených s extremismem a eliminace napětí ve společnosti V důsledku ekonomických, sociálních a demografických změn ve společnosti mohou akcelarovat nová témata, jako je radikalizace, nenávislné projevy, růst nelegální práce a pracovní vykořisťování. Také se mohou objevovat dezinformační kampaně, které přispívají ke zvýšení napětí ve společnosti.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 6.2.1	Proaktivní informační kampaně, informační materiály, infolinky
Aktivita 6.2.2	Vzdělávací programy zaměřené na prevenci konfliktů, zvyšování tolerance, řešení či mediace sporů
Opatření 6.3	Využívání nových technologií Zavádění inovativních postupů a přístupů nebo nových nástrojů a technologií je samozřejmostí v řadě oborů. Proto se i v prevenci kriminality postupně daří využívat novinky, které jsou efektivní. Týká se to i komunikačních prostředků ve vztahu k veřejnosti.
Participující subjekty	Spolupracující organizace a instituce
Aktivita 6.3.1	Podpora projektů situační prevence zaměřených na personální, režimová, organizační a technická opatření
Aktivita 6.3.2	Zapojení občanů do prevence, posilování jejich zodpovědnosti za svoji bezpečnost a ochranu majetku, informování o možnostech zabezpečení bytů a domů (např. projekt Bezpečná adresa)

Opatření 6.4	<p>Podpora nových nástrojů v prevenci (aplikace, weby, mapy kriminality apod.)</p> <p>Práce s geografickými informačními systémy a analytickými nástroji v oblasti prevence kriminality dosud nebyla příliš využívána. Prediktivní analytika přitom dokáže velmi účinně snižovat kriminalitu a přestupkovost. Jednou z možností je využívání map kriminality, které znázorňují vývoj kriminality v prostoru a čase. Analýza dat a predikce může předejít spáchání trestného činu nebo přestupku na daném území díky včasnému plánování účinných opatření. Z důvodu malého povědomí obyvatel je potřeba vytvořit samostatnou webovou stránku, kde budou dostupné všechny důležité informace (aktuality z oblasti bezpečnosti a prevence, dokumenty, statistiky, užitečné odkazy, praktické návody k řešení různých situací apod.), včetně telefonické linky, formuláře pro dotazy a e-mailové adresy.</p>
Participující subjekty	Statutární město Brno, Městské ředitelství Policie ČR, Městská policie Brno, spolupracující organizace a instituce
Aktivita 6.4.1	Využívání a analýza dat z webové aplikace Mapy kriminality, predikce kriminality a nastavení odpovídajících opatření
Aktivita 6.4.2	Vytvoření samostatného webu „Bezpečnější Brno“

3 Hodnocení a plnění Akčního plánu prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025

Monitoring a evaluaci jednotlivých opatření a aktivit Akčního plánu bude zajišťovat Koordinační centrum prevence Odboru sociální péče MMB. Implementace Akčního plánu i Strategie bude maximálně využívat existující organizační struktury, institucionálního rámce a dlouhodobě kvalitní spolupráce v rámci sítě realizátorů projektů.

Při plnění definovaných aktivit se předpokládá spolupráce s externími subjekty, organizacemi a institucemi, jež zaujmou roli realizátorů aktivit prostřednictvím dotačních titulů města, kraje, státu, příp. jiných zdrojů.